

Doc. en actualització contínua
[versió 1_24]

GUIA PRÀCTICA

**Per a l'abordatge en xarxa
de situacions de desprotecció i maltractament
en la infància i l'adolescència de Badalona**

*El benestar infantil o la felicitat d'un infant no és mai un regal.
És una tasca sempre incomplerta, mai perfecta ni definitiva (...)
és molt més que una tasca purament individual i familiar;
ha de ser el resultat de tota una comunitat.*

J. Barudy, del llibre

El dolor invisible de la infancia: una lectura ecosistèmica del maltractament infantil

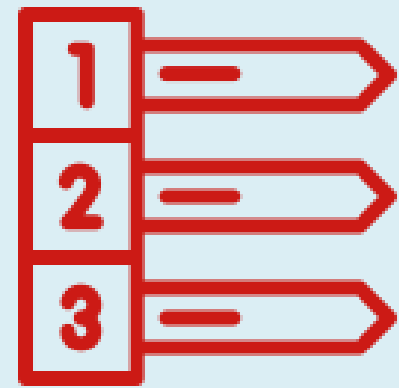

MEMBRES DE L'EQUIP DE PROJECTE:

- **Eva Ledesma i Irene Ramos.** Casal dels infants de Badalona
- **Marina Peyri i Verònica Carmona.** Fundació Germina
- **Marta García.** ISOM SCCL Gestió de projectes socials
- **Noemí Paniello.** Hospital de dia d'adolescents (Fundació Vidal i Barraquer)
- **Jordi Artigue i Marta Montaner.** Equip Clínic d'intervenció a domicili (Fundació Vidal i Barraquer)
- **Jordi Giralt, Zoila Hares i Pilar Salvador.** Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència (Institut Municipal de Serveis Personals, Ajuntament de Badalona)
- **Abilia Andreu, Sílvia Navarro Sedano, Marta Giménez i Laura Mestres.** Serveis Socials Bàsics (Ajuntament de Badalona)
- **Núria Eixarch, Flor García i Magda Pola.** Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (Institut Municipal de Serveis Personals, Ajuntament de Badalona)
- **Ariadna Renom, Anna Vallmitjana, Marta García, Victòria Casanova i Àngels Piera.** Centre Salut Mental Infantil i Juvenil I i II (Badalona Serveis Assistencials, Ajuntament de Badalona)
- **Elisenda Mas, Anna Marchal i Núria Baraza.** Atenció Primària i Comunitària de Salut de l'Institut Català de la Salut (Generalitat de Catalunya)
- **Cristina Fernández, Meritxell Moreno, Teresa de la Mano, Alba Serrano i Catherine Bonhoure.** Equip Orientació i Assessorament Psicopedagògic (Generalitat de Catalunya)
- **Maria Rosa Esteban.** Col·legi Maristes Champagnat
- **Patricia Cuairan, Laura Luque i Isabel Chueco.** Servei Intervenció Especialitzada Barcelonès Nord (Generalitat de Catalunya)
- **Sílvia Navarro Pedreño.** Secretaria tècnica de la TIAB (Ajuntament de Badalona)

Han col·laborat en algun moment del procés d'elaboració de la Guia:

- **Anna Castellanos.** Unitat de Pediatria social, Equip Funcional d'Experts de l'Hospital Germans Trias i Pujol (Generalitat de Catalunya)
- **Aina Mangas i Marta Ribó.** Servei de salut, Unitat de Promoció de la Salut (Ajuntament de Badalona)

1. INTRODUCCIÓ [p.4]

- 1.1. Objectius de la guia i destinataris [p.5]
- 1.2. Procés de treball per a l'elaboració de la guia [p.6]
- 1.3. Algunes dades [p.7]

2. MARCS DE REFERÈNCIA I CONTEXTUALITZACIÓ [p.8]

- 2.1. Marc teòric [p.9]
- 2.2. Marc ètic i principis orientadors de l'acció [p.10]
- 2.3. Marc conceptual [p.11]
- 2.4. Marc normatiu [p.12]
- 2.5. Marc procedimental [p.13]
- 2.6. Marc institucional: àmbits i actors implicats [p.14]

3. EL TREBALL EN XARXA: VISIÓ I IMPLICACIONS TÈCNiques I REQUERIMENTS ORGANITZATIUS [p.15]

- 3.1. Noció de xarxa i de treball en xarxa [p.16]
- 3.2. Visió i referents comuns [p.16]
- 3.3. Pràctica i relacions interprofessionals [p.16]
- 3.4. Condicions organitzatives i institucionals [p.16]

4. PREGUNTES FREQUËNTS (FAQ) VINCULADES A LA DETECCIÓ, VALORACIÓ I ABORDATGE DE SITUACIONS DE DESPROTECCIÓ I MALTRACTAMENT [p.17]

- 4.1. Què entenem per maltractament i quins diferents tipus de maltractament existeixen? [p.18]
- 4.2. Perquè sempre és difícil i complex intervenir en situacions de maltractament infantil i quins elements es mobilitzen que el/la professional ha de saber autogestionar? [p.21]
- 4.3. Quina informació dels infants i/o adolescents estem obligats a compartir amb altres professionals? [p.24]
- 4.4. Quines són les eines de que disposem els i les professionals per detectar i valorar situacions de maltractament, i quins criteris cal tenir en compte en la seva aplicació? [p.26]
- 4.5. Com actuar i activar el circuit d'atenció en cas de detectar una situació de maltractament compatible amb risc o risc greu? [p.29]
- 4.6. Com actuar i activar el circuit d'atenció en cas de detectar una situació de maltractament en la que està en perill imminent la integritat física i/o psíquica de l'infant o l'adolescent? [p.34]
- 4.7. Quins serien aspectes bàsics a garantir en la relació i la comunicació amb l'infant, l'adolescent i la família en l'abordatge de la situació de maltractament? [p.42]
- 4.8. Quins són els principals recursos amb els que hem de comptar dins del nostre servei, i en relació als recursos que pot aportar la xarxa de serveis i l'entorn comunitari? [p.45]
- 4.9. Quines condicions hauria de garantir cada servei per a que sigui possible fer una bona detecció, valoració i intervenció davant d'una situació de maltractament? [p.46]
- 4.10. Què cal tenir en compte per avaluar la idoneïtat i l'eficàcia, així com el rigor ètic, de l'abordatge d'una situació de maltractament? [p.48]

5. CONCLUSIONS [p.50]

6. ANNEXOS (formularis de derivació) [p.53]

-
- 1.1.** Marc, objectius i destinataris de la guia
 - 1.2.** Procés de treball per a l'elaboració de la guia
 - 1.3.** Algunes dades

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objectiu de la guia i destinataris

Marc:

Aquesta guia s'emmarca dins el treball realitzat en el marc del projecte "Atenció a les infàncies i adolescències en situació de desprotecció i maltractament", que es comença a implementar des de la TIAB a l'any 2021.

Objectiu general:

Millorar l'abordatge en xarxa de les situacions de desprotecció i maltractament infantil a la ciutat, garantint sempre els drets i l'interès superior dels infants i adolescents.

Per assolir aquest objectiu pensem que és clau compartir el màxim d'actors implicats una **visió comú del que és i les implicacions pràctiques que té el treball en xarxa**. D'aquesta forma serà possible passar, realment, del discurs del treball en xarxa a la pràctica del treball en xarxa.

Aquesta guia, partint del marc normatiu vigent i subjecte a constant revisió i actualització, s'orienta a **aterrar en la realitat específica de Badalona els criteris generals d'acció en l'abordatge** de situacions de desprotecció i maltractament d'infants i adolescents. L'equip de projecte que ha elaborat aquesta guia s'ha configurat com un **context d'identificació de dificultats** en l'abordatge d'aquest tipus de situacions tan sensibles com complexes, i de reflexió autocrítica sobre la pràctica, per tal de formular propostes de millora. Alhora, l'equip també ha estat un **observatori privilegiat per comprovar els beneficis i potencialitats** del treball conjunt interserveis.

Destinataris:

Tots els agents de la xarxa que, des dels diferents àmbits d'atenció a la infància i a l'adolescència, en algun moment, es poden veure implicats en la prevenció, detecció i en l'abordatge d'una situació relacionada amb la desprotecció o qualsevol tipus de maltractament que afecti a infants i adolescents.

Les propostes que recull aquesta guia van més enllà del que podrien ser estrictament qüestions d'ordre tècnic i metodològic, i s'orienten globalment a **promoure un canvi més profund que també té a veure amb les nostres visions, formules d'anàlisi, principis ètics i valors, objectius i fites, dinàmiques relacionals, etc., que sustenten la pràctica professional**. Entenem que només així, produint canvis en aquest nivell, aconseguirem realment millorar les nostres respostes i intervencions professionals davant d'una casuística que darrerament hi ha evidència objectiva que va en augment. Prevenir que els infants i adolescents pateixin aquestes situacions de desprotecció i maltractament, i protegir-los quan aquestes es detecten és una responsabilitat indefugible, tant individual com col·lectiva, tant professional com ciutadana.

1.2. Procés de treball per a l'elaboració de la Guia

L'elaboració d'aquesta guia es situa en la **fase 2 (pràctica) del projecte “Atenció a les infàncies i adolescències en situació de desprotecció i maltractament”**, durant la qual es va realitzar, a partir de diverses sessions d'anàlisi de casos amb el suport d'un expert extern (José Manuel Alonso Varea), un treball d'identificació de les principals dificultats i oportunitats de millora en l'abordatge en xarxa de situacions de desprotecció i maltractament.

L'elaboració d'aquesta guia s'orienta, per part de l'equip de projecte, a **aprofundir a l'entorn de les respostes pràctiques possibles a les dificultats identificades, i a la incorporació també d'allò treballat prèviament durant la fase 1** (conceptual) del projecte. Durant aquesta fase inicial vam elaborar un glossari amb definicions comuns de conceptes considerats clau i vam també revisar el marc normatiu vigent.

El procés metodològic utilitzat per a l'elaboració de la guia ha estat la següent:

- A) Elaboració d'un mapa de continguts a aprofundir a partir del treball realitzat en les fases prèvies del projecte.
- B) Consens de l'índex de la guia i planificació del cicle de sessions de revisió i debat per a la millora de la pràctica.
- C) Sessions múltiples de reflexió i elaboració compartida dels continguts vinculats als diferents apartats de la guia.
L'apartat 4 es va treballar amb la metodologia de Preguntes Freqüents col·laboratives (FAQ). Per tal d'identificar i seleccionar les FAQ que era prioritari incorporar a la guia es va realitzar una consulta en línia als professionals de la xarxa, orientada a recollir els principals dubtes, dificultats, motius usuals de consulta, preocupacions, suports necessaris, etc., a l'hora d'intervenir en situacions de desprotecció i de maltractament ([veure document amb les respostes rebudes](#)).
- D) Exercici de contrast d'una primera versió de la Guia, per tal de demanar feed-back a professionals de diferents serveis i àmbits d'atenció.
- E) Revisió de totes les aportacions rebudes a partir de l'exercici de contrast i redacció final de la versió de la guia a fer pública.

En les diferents fases d'elaboració de la guia, la metodologia utilitzada ens ha permès:

- A) Conversar i reflexionar sobre la pràctica a partir d'una mirada interdisciplinària.
- B) Compartir experiències i aprenentatges.
- C) Cercar i construir consensos orientats a la millora de la pràctica.

1.3. Algunes dades

Amb l'objectiu d'alertar i conscienciar a l'entorn de com actualment les problemàtiques sobre les quals tracta aquesta Guia afecten de forma creixent i crítica als infants i adolescents, aportem algunes **dades referents a Catalunya**.

Qualsevol forma de llegir o interpretar l'abast d'aquestes dades ha de tenir en compte que el maltractament és encara avui **una realitat oculta** a la nostra societat, ja que:

- A. S'estima que només entre un 10-15% dels casos de violència sexual contra els infants es notifica durant la infància i l'adolescència.
- B. Els registres oficials només reflecteixen els casos de maltractament que són notificats (incidència), però no la totalitat de casos que poden existir (prevalença).
- C. S'evidencia una excessiva focalització de les estadístiques en el maltractament físic i una visibilitat molt menor d'altres formes de maltractament.

Segons dades de l'Informe estadístic mensual de la DGAIA (març de 2024):

- ▶ Núm. d'**expedients oberts en el sistema de protecció**: 18.725 > taxa 13,6% (la taxa a desembre de 2020 era de 11,7%).
- ▶ Núm. d'**expedients de risc greu**: 6.556 (a desembre de 2020 eren 6.518).
- ▶ Núm. d'**expedients de desemparament**: 4.772 (a desembre de 2020 eren 2.908).

Segons l'Informe de la situació dels drets dels infants del Síndic de Greuges (febrer 2024) que tenen com a font principal les dades del Ministeri de l'Interior:

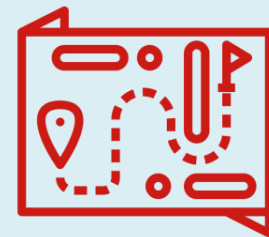
- ▶ En la darrera dècada, el número d'infants víctimes de **violència sexual** quasi s'ha triplicat.
- ▶ De 2019 a 2022, el número d'infants víctimes per abusos i agressions sexuals s'ha incrementat en un 22,5%, fins les 1.460 víctimes.
- ▶ De 2014 a 2024 l'increment de víctimes és del 154,3%.
- ▶ Evolució de les denúncies de fets contra la llibertat sexual:
 - > Victimes menors de 16 anys: 1.477 a l'any 2022 (al 2019 eren 1.184)
 - > Autors menors de 16 anys: 284 a l'any 2022 (al 2019 eren 201)
- ▶ En la darrera dècada, el número de víctimes menors d'edat ateses per **violència domèstica** s'ha doblat.
- ▶ Percentatge de víctimes menors d'edat de violència domèstica: 63,9% > 2.187 a l'any 2022 (al 2012 eren 961).
- ▶ Durant el curs 2021/2022 un 64,4% de l'alumnat ha patit algun tipus de **violència escolar** (educació primària i secundària).
- ▶ L'assetjament ha passat del 10% al curs 2005-2006 al 17,1% al 2021/2022.
- ▶ En les diferents formes de violència, **les noies són les principals víctimes**:
 - > Percentatge de noies víctimes de violència sexual: 81,7%
 - > Percentatge de noies víctimes de violència domèstica: 63,9%
 - > Percentatge de noies víctimes de violència escolar: 67,6%

-
- 2.1.** Marc teòric
 - 2.2.** Marc ètic i principis orientadors de l'acció
 - 2.3.** Marc conceptual
 - 2.4.** Marc normatiu
 - 2.5.** Marc procedimental
 - 2.6.** Marc institucional: àmbits i actors implicats

2. MARCS DE REFERÈNCIA I CONTEXTUALITZACIÓ

2.1. MARC TEÒRIC

5 idees clau sobre la PERSPECTIVA SISTÈMICA, ECOLÒGICA I RELACIONAL

SISTEMES OBERTS, INTERCONNECTATS I EN PERMANENT EVOLUCIÓ

L'infant i la família viuen i es desenvolupen en el marc d'un **conjunt de sistemes complexos** (de més propers a la seva vida quotidiana a més generals) que estan en permanent interacció i retroalimentació, evolució i canvi. És clau tenir aquest marc en compte per poder conèixer i comprendre la seva realitat, i per intervenir i oferir-los suport de forma adequada i eficaç.

ARTICULACIÓ I OPTIMITZACIÓ DEL SUPORT SOCIAL

La xarxa relacional de l'infant i de la família esdevé el marc estructural que fa possible el **suport social**, ja sigui de tipus informacional o estratègic, emocional i instrumental. El suport social pot proveir de diferents fonts, com són la xarxa natural i les organitzacions de suport formal i/o informal. En qualsevol abordatge, l'articulació del suport provinent d'aquestes diferents fonts d'ajuda existents a l'entorn és clau.

L'ENTORN DES DE LA "PERSPECTIVA DEL 50%"

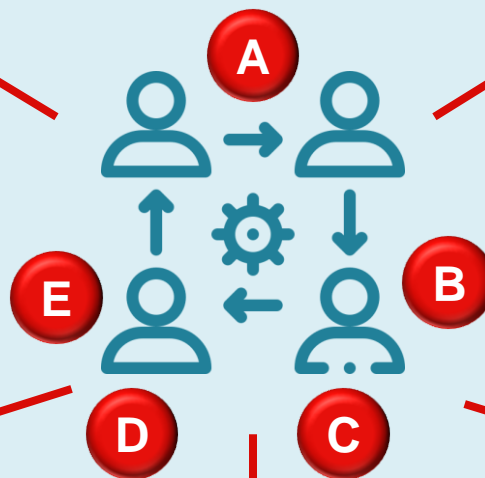
L'entorn social de l'infant pot ser generador d'**amenaces, obstacles i dificultats**, però també de **suports i oportunitats vitals**. Qualsevol abordatge sobre el sistema familiar ha d'orientar-se a aprofitar al màxim els factors d'entorn que tenen una influència o funció positiva, i a eliminar o disminuir la influència d'aquells factors ambientals que tenen un efecte negatiu.

XARXA RELACIONAL I CAPITAL SOCIAL

El conjunt de relacions que l'infant i la família estableix en el seu **entorn de vida configura la seva xarxa social**. La xarxa social canvia o evoluciona al llarg de les diferents fases de l'itinerari vital de la persona i de la família. Una xarxa social àmplia, rica i diversa genera un capital social que és clau en l'afrontament d'esdeveniments crítics o situacions d'estrès psicosocial, i en l'assoliment de les fites vitals de la família i de cadascun dels seus membres.

L'INFANT I LA FAMÍLIA COM A SUBJECTES I AGENTS DE CANVI

El **context social condiciona, però no determina**. Els factors vinculats a l'entorn influeixen, en un sentit o altre (+/-), en la realitat de l'infant i la família, però aquests són subjectes actius que, a més d'incidir en el canvi de la seva pròpia vida, també poden modificar i millorar el context més proper en el qual viuen.

2.2. MARC ÈTIC I PRINCIPIS ORIENTADORS DE L'ACCIÓ

Entenem per PRINCIPIS ÈTICS ORIENTADORS DE L'ACCIÓ aquells criteris de decisió fonamentals que els professionals de la xarxa contemplem en les nostres deliberacions sobre el que sí i el que no s'ha de fer en cadascuna de les situacions que afrontem en la nostra pràctica.

A Interès superior de l'infant

- ▶ Fer sempre allò que sigui millor per a l'infant, actuant en tot moment en el seu benefici.
- ▶ Promoure i garantir el benestar de l'infant, en totes les seves dimensions (material, emocional, social, etc.).

B L'infant com a subjecte de ple dret

- ▶ Considerar sempre a l'infant com a subjecte competent, interlocutor vàlid, actor i protagonista de la seva pròpia vida.
- ▶ L'infant té capacitat d'opinar lliurement sobre tot allò que li afecta, en funció de la seva edat i del que estableix la legislació vigent.
- ▶ Afavorir al màxim la llibertat d'opinió i d'expressió de l'infant.
- ▶ Escoltar a l'infant sempre de forma empàtica.

C Responsabilitat, cura, prudència i protecció

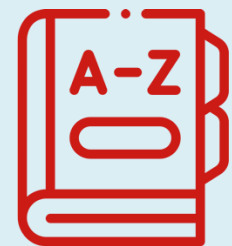
- ▶ Promoure el bon tracte (veure definició p. 11).
- ▶ Garantir la seguretat de l'infant.
- ▶ Evitar que la nostra actuació perjudiqui a l'infant o tingui conseqüències indesitjables per a ell o per a la família. Sentir-nos responsables d'allò que fem i... també d'allò que no fem i pot tenir conseqüències.
- ▶ Tota persona o professional que tingui coneixement o indicis d'una situació de risc, desempament o maltractament, ha d'actuar per prevenir o protegir.
- ▶ Sempre que sigui possible, s'ha de prioritzar la vinculació de l'infant i l'adolescent al seu entorn familiar i social.
- ▶ Prendre en cada cas i en cada moment la millor decisió possible.
- ▶ Aplicar sempre les normes de forma reflexiva i conscients de les repercussions que tindrà la seva aplicació.
- ▶ Considerar cada cas com únic i particular, reconeixent l'existència de necessitats diferencials.
- ▶ Optar sempre per l'actuació mínima indispensable (actuacions àgils i proporcionades). Jerarquitzar i prioritzar adequadament.
- ▶ Evitar la victimització secundària.
- ▶ No precipitar-se en l'acció i respectar a altres serveis o professionals que també intervenen, garantint en tot moment l'acció coordinada.
- ▶ No prendre decisions unilaterals i demanar sempre abans d'actuar, si cal, assessorament a professionals especialistes.

D Actuació justa, honesta i transparent

- ▶ Prestar sempre un tracte respectuós, amb consideració i a favor de la dignitat de l'infant i de la família.
- ▶ Respectar també a la família i reconèixer els drets que aquesta té. No jutjar-la.
- ▶ No discriminar sota cap concepte.
- ▶ Respectar la diferència (de gènere, cultural, de capacitats...) i considerar-la un valor que suma i que sempre enriqueix.
- ▶ Ser equitatiu/ves.
- ▶ Comunicar sempre de forma clara, honesta i transparent.

Veure les definicions elaborades

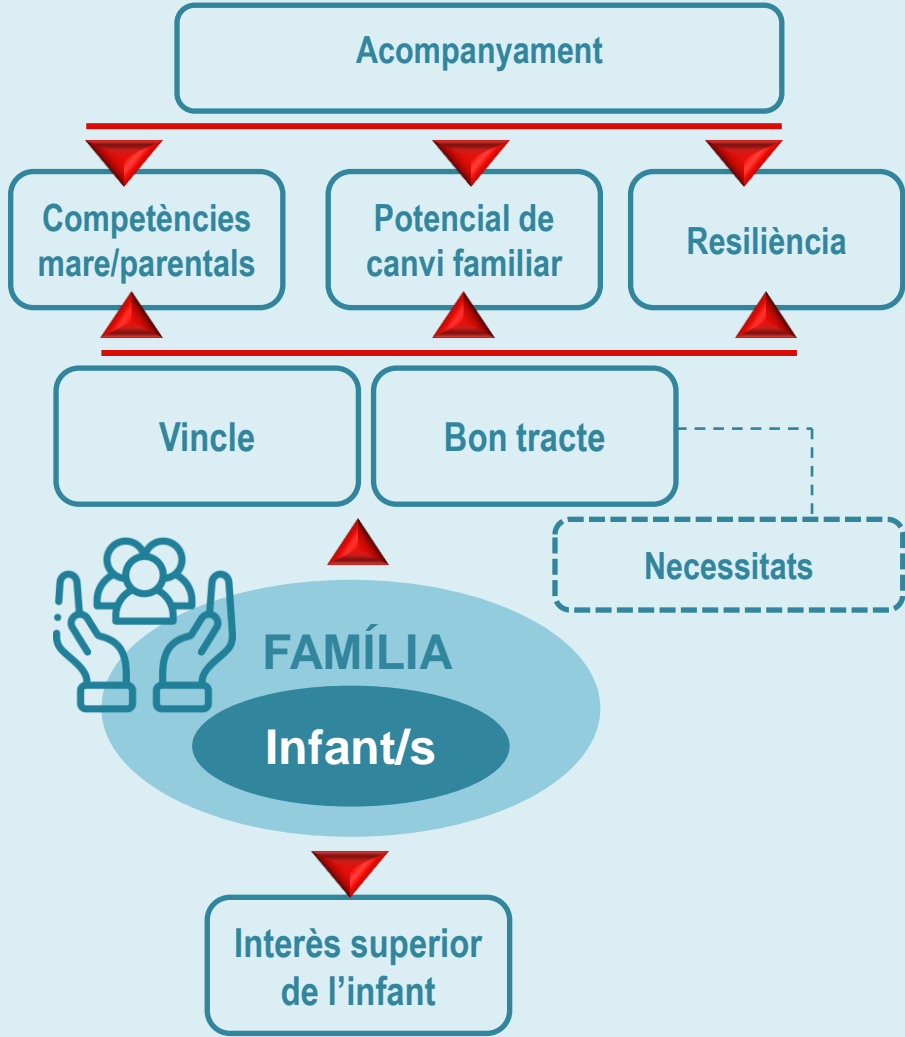

BLOC A

Conceptes clau

BLOC B

A T E N C I Ó

Abordatge específic

Situacions de desprotecció i maltractament

Observació / detecció per part de qualsevol agent de la xarxa

Valoració per part dels serveis especialitzats competents en la matèria (identificació de factors de risc i de protecció)

Risc (lleu-moderat / greu)

Desemparament

Victimització secundària

2.4. MARC NORMATIU

Hem classificat aquests referents normatius en **3 nivells: internacional, estatal i autonòmic.**

 Podeu accedir a informació ampliada sobre allò que de cada referència normativa interessa remarcar. Amb l'icona assenyalarem en cada nivell el referent normatiu principal (amb accés al text íntegre).

A

INTERNACIONAL

- ▶ **Declaració Internacional dels Drets Humans de la ONU (1948)**
Articles 5, 16 i 25
- ▶ [Convenció de les Nacions Unides sobre els drets dels infants \(1989\)](#)
Article 19
- ▶ **Conveni d'Istanbul del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones i la violència domèstica (2011).**

B

ESTATAL

- ▶ **Constitució espanyola (1978)**
Article 39
- ▶ **Codi Penal (1995)**
Article 450
- ▶ **Llei d'enjudiciament criminal (2015)**
Article 259
- ▶ **Llei orgànica 1/1996 de 15 de gener, de Protecció jurídica del menor**
Article 13
- ▶ **Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència**
- ▶ [Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència front la violència.](#)
- ▶ **Llei orgànica 10/2022, de 6 de setembre de garantia integral de la llibertat sexual.**

C

AUTONÒMIC

- ▶ **Estatut d'Autonomia (Reforma 2006)**
Articles 15, 17, 40, 166.3., 166.4.
- ▶ **Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies**
- ▶ **Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de Serveis Socials**
Articles 7, 11 i 17
- ▶ **Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista**
- ▶ **Llei 25/2010, de 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i a la família**
Títol I, capítol VIII, relatiu a la protecció dels menors desemparats.
- ▶ [Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència \(LDOIA\)](#)
Articles 8, 74, 75, 76, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 89, 95, 96, 97, 98, 99, 102, 103, 104, 105 i 106.

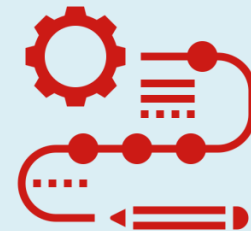
[Ampliar informació](#)

[Ampliar informació](#)

[Ampliar informació](#)

2.5. MARC PROCEDIMENTAL

Al llarg dels darrers anys s'han dissenyat diversos **circuits i protocols d'actuació en l'àmbit de la protecció d'infants i adolescents** davant situacions de maltractament, ja sigui amb caràcter general com específics per als respectius àmbits d'actuació.

Al [blog de la TIAB](#) podeu trobar un recull d'aquests instruments. Igualment podeu accedir als circuits i protocols de diferents municipis.

En aquesta guia, sobretot, destaquem:

A

Protocol marc d'actuació en casos d'abusos sexuals i altres maltractaments greus a menors (9/2006), que s'elabora a instància del Síndic de Greuges:

- ▶ Estableix l'obligació de les diferents conselleries (Benestar Social i Família, Ensenyament, Salut, Justícia, Interior i altres) de treballar conjuntament en els casos de sospita o certesa de situacions de maltractament greu i abús sexual.
- ▶ Exclou aquelles situacions que poden ser considerades de "risc".
- ▶ En ser un document marc deixa en mans dels professionals "l'adaptació concreta del protocol a les diferents circumstàncies i formes d'abús sexual i maltractament greu del menor".
- ▶ Aquest protocol marc recorda l'obligatorietat de comunicar a les autoritats competents les situacions que comportin un risc per al menor o el seu desemparament (article 25.3, Llei 8/1995).
- ▶ Aquest document estableix d'una forma general l'actuació dels diferents serveis, però no exclou que es pot portar a terme d'una altra manera.

B

Protocol d'actuació entre els departaments de Treball, Afers socials i Famílies i d'Ensenyament, de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu (2016):

- ▶ Aquest protocol de referència, modifica i amplia el signat l'any 2012.
- ▶ Aborda els circuits i criteris d'intervenció de tot tipus de maltractament o d'abús sexual a infants i adolescents (produïts tant dins com fora de l'àmbit familiar).
- ▶ A més d'orientacions sobre detecció, valoració i intervenció, contempla la prevenció.
- ▶ Té un format que incorpora múltiples vincles per adreçar a informació clau o d'ampliació.

C

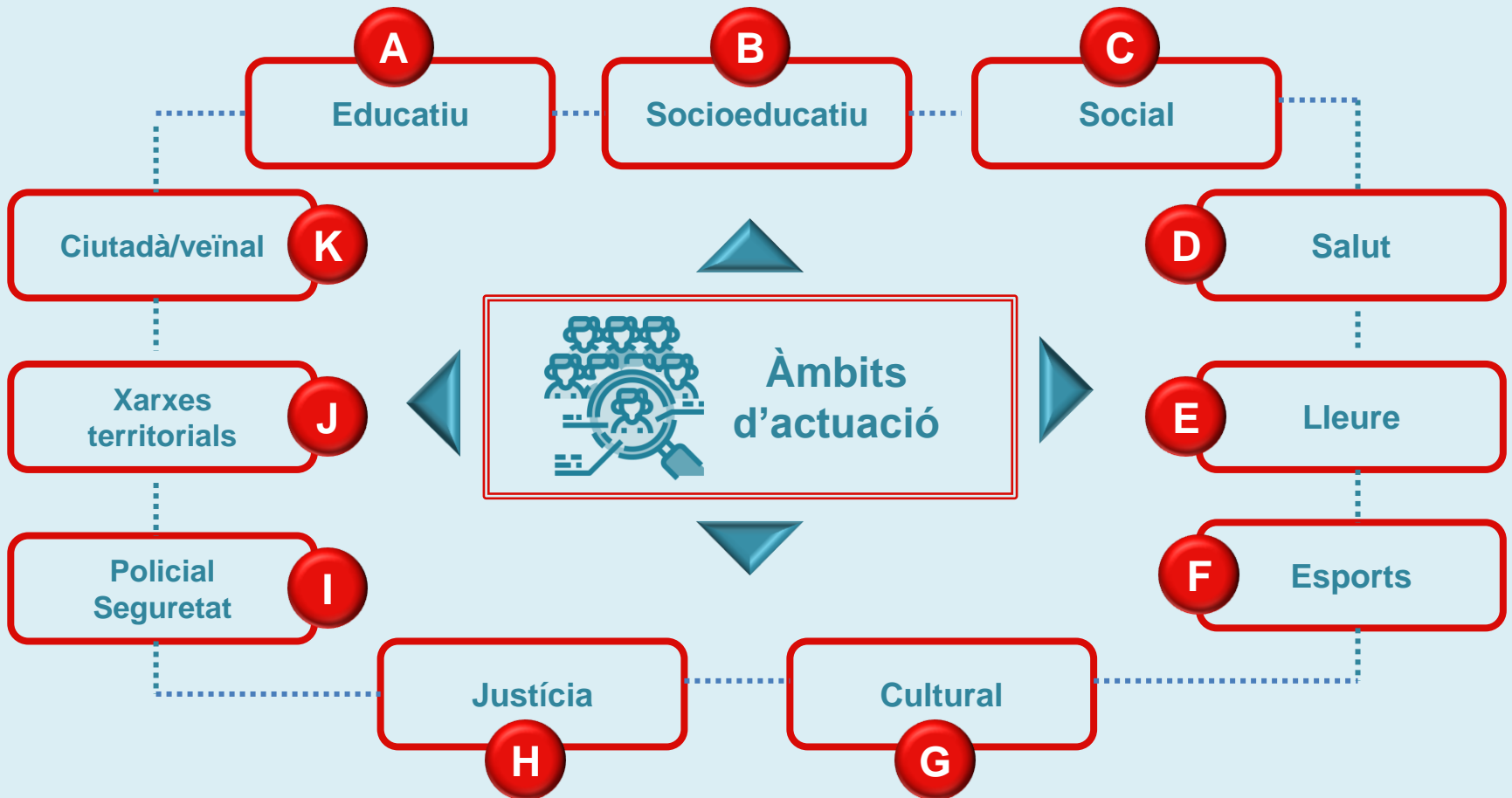
Protocol marc d'actuacions contra el maltractament a infants i adolescents de Catalunya (juliol 2017):

- ▶ És el protocol de referència de la Generalitat de Catalunya i, en aquest sentit, la resta de protocols que s'hagin signat entre departaments s'han d'interpretar d'acord amb aquest últim.
- ▶ És d'obligat coneixement i aplicació per part de tots els funcionaris de la Generalitat de Catalunya. Per a la ciutadania, els professionals privats, els ens locals i els òrgans judicials és una proposta de bones pràctiques.
- ▶ Parteix del dret bàsic de benestar dels infants i de les necessitats dels infants i els adolescents.
- ▶ Aquest protocol inclou tota forma de maltractament ja sigui lleu o greu, dins o fora de l'àmbit familiar, per adults o per iguals.
- ▶ També recull el paper que desenvolupen els serveis socials bàsics i els espais de lleure i d'esport i fonamenta l'actuació (circuits) sobre la base de la gravetat del maltractament.
- ▶ Evita la distinció entre sospita i certesa de maltractament.
- ▶ El protocol conté uns models unificats de notificació a la DGAIA de situacions de risc o desemparament per part dels centres educatius, centres i entitats de lleure i/o esport, cossos policials i serveis de salut.

2.6. MARC INSTITUCIONAL: ÀMBITS I ACTORS IMPLICATS

L'univers de serveis i actors implicats en la prevenció, detecció i l'abordatge de situacions de desprotecció i maltractament és molt **ampli i divers**.

El **coneixement actualitzat de la xarxa i la cerca constant de col·laboració, complementarietats i sinèrgies** és clau per poder intervenir adequadament.

-
- 3.1.** Noció de xarxa i de treball en xarxa
 - 3.2.** Visió i referents comuns
 - 3.3.** Pràctica i relacions interprofessionals
 - 3.4.** Condicions organitzatives i institucionals

3. EL TREBALL EN XARXA:

definició, implicacions pràctiques i organitzatives

3.1. Definició compartida del què entenem per treball en xarxa i principals implicacions pràctiques i organitzatives

Ampliar informació

3.1 Noció de xarxa i de treball en xarxa

- ▶ **XARXA:** familiar, social, comunitària, professional... Sigui del tipus que sigui, la xarxa no existeix a priori. És una realitat concreta i singular que es construeix i reconstrueix de forma contínua a partir de generar i de connectar vincles.
 - ▶ **XARXA PROFESSIONAL:** no és un sumatori de professionals de diferents serveis, sinó un univers relacional d'actors diversos que cooperen i construeixen des d'allò que els hi és comú i, alhora, des de la seva especificitat i diversitat.
 - ▶ **TREBALL EN XARXA:** més enllà del discurs... És una pràctica concreta i singular, sustentada per reptes i objectius compartits, per un projecte comú i la cerca constant de sinèrgies i complementarietats.
-
- ▶ Ens coneixem i ens reconeixem.
 - ▶ Pensem i actuem interdisciplinàriament.
 - ▶ Construïm plegats hipòtesis diagnòstiques i de pronòstic.
 - ▶ Articulem rols i funcions, ens complementem, sumem i, sobretot, multipliquem.
 - ▶ Consensuem en cada cas i en cada moment qui assumeix el lideratge del cas.
 - ▶ Ens comuniquem de forma fluïda, eficaç i intel·ligent.
 - ▶ Tenim un ampli repertori d'eines, instruments i metodologies, amb criteris per triar en cada cas la més adequada.
 - ▶ Cuidem els processos i gestionem adequadament el temps.
 - ▶ Tenim una idea àmplia del que són els recursos i com és millor mobilitzar-los en cada cas. Compartim recursos.
 - ▶ Generem aprenentatge i coneixement de la nostra pràctica quan la sistematitzem i reflexionem sobre aquesta per a millorar-la permanentment.

3.3 Pràctica i relacions interprofessionals

3.2 Visió i referents comuns

- ▶ Tenim reptes i objectius comuns.
- ▶ Generem capacitat de conèixer, llegir, interpretar i comprendre plegats la realitat.
- ▶ Sabem quin és el marc normatiu i procedimental, i compartim criteris per interpretar-ho i fer una aplicació acurada, reflexiva i responsable.
- ▶ Construïm un marc conceptual i un llenguatge comú.
- ▶ Apostem conjuntament per una forma determinada de concebre l'atenció als infants i a les famílies: centralitat del cas versus reingenieria.
 - Treballem des del saber de cadascun dels serveis i professionals sobre el cas. També i sobretot des del saber de les famílies.
 - Treballem des de les potencialitats.
 - Creiem en el canvi i en la capacitat de la família per fer-ho possible.
 - Treballem de forma artesana (a mida en cada cas).
 - Acompanyem, caminem al costat de la família (no davant per dir el que han de fer o on han d'anar, ni enrere per controlar què fan o allà on van).
- ▶ El treball en xarxa requereix de quelcom més que la voluntat i l'interès dels professionals.
- ▶ És imprescindible des del nivell directiu i el marc institucional establir entre el conjunt de serveis i actors implicats un pacte formal de compromís pel treball en xarxa.
- ▶ Les organitzacions han de crear un context regulat i reconegut per al treball en xarxa i generar condicions organitzatives que l'afavoreixin (temps, recursos, formació, incentius, reconeixement, continuïtat, etc...).

3.4 Condicions organitzatives i institucionals

-
- 4.1. Què entenem per maltractament i quins diferents tipus de maltractament existeixen?
 - 4.2. Perquè sempre és difícil i complex intervenir en situacions de maltractament infantil i quins elements es mobilitzen que el/la professional ha saber autogestionar?
 - 4.3. Quina informació dels infants i/o adolescents estem obligats a compartir amb altres professionals?
 - 4.4. Quines són les eines de que disposem els i les professionals per detectar i valorar situacions de maltractament, i quins criteris cal tenir en compte en la seva aplicació?
 - 4.5. Com actuar i activar el circuit d'atenció en cas de detectar una situació de maltractament compatible amb risc o risc greu?
 - 4.6. Com actuar i activar el circuit d'atenció en cas de detectar una situació de maltractament en la que està en perill imminent la integritat física i/o psíquica d'un infant o adolescent?
 - 4.7. Quins serien aspectes bàsics a garantir en la relació i la comunicació amb l'infant, l'adolescent i la família en l'abordatge de la situació de maltractament?
 - 4.8. Quins són els principals recursos amb els que he de comptar dins del meu servei, i en relació als recursos que pot aportar la xarxa de serveis i l'entorn comunitari?
 - 4.9. Quines condicions hauria de garantir cada servei per a que sigui possible fer una bona detecció, valoració i intervenció davant d'una situació de maltractament?
 - 4.10. Què cal tenir en compte per avaluar la idoneïtat i l'eficàcia, així com el rigor ètic, de l'abordatge d'una situació de maltractament?

4. PREGUNTES FREQUËNTS VINCULADES A LA DETECCIÓ, VALORACIÓ I ABORDATGE DE SITUACIONS DE DESPROTECCIÓ I MALTRACTAMENT

4.1. Què entenem per maltractament i quins diferents tipus de maltractament existeixen?

DEFINICIÓ

“**Acció, omissió o tracte negligent, no accidental, que priva l’infant o l’adolescent dels seus drets i del seu benestar i que amenaça o interfereix el seu ordenat desenvolupament físic, psíquic o social. Els autors del maltractament poden ser persones, institucions o la pròpia societat**” (font: “Protocol marc d’actuacions contra el maltractament a infants i adolescents de Catalunya”, Generalitat de Catalunya, juliol 2017.).

La clau pensem que està en l’expressió “no accidental”.

La definició de maltractament infantil ha d’incloure:

- ▶ Allò que es fa (acció)
- ▶ Allò que es deixa de fer (omissió) o es realitza de forma inadequada (negligència)
- ▶ Allò que provoca a l’infant o l’adolescent un dany físic i/o psicològic
- ▶ Allò que vulnera els seus drets o perjudica el seu benestar
- ▶ Allò que fan les persones (siguin adultes o menors d’edat, siguin familiars o no)
- ▶ Allò que causen les administracions (maltractament institucional)

Algunes observacions:

- La detecció del maltractament és clau que es pugui fer des dels diferents serveis amb els que l’infant es relaciona quotidianament (recursos educatius i socioeducatius, de lleure, esportius, pediatria, medicina de família i serveis de seguiment de l’embaràs, etc.).
- Aquests serveis detectors és molt important que tinguin el suport dels serveis especialistes-referents quan detecten alertes. Per això, cal que hi hagi marcs de treball estables i que la comunicació circuli de forma fluïda. Igualment, cal treballar conjuntament la prevenció abans de que apareguin les alertes.
- Es requereix el treball en xarxa en la prevenció, detecció i l’abordatge de situacions de maltractament, ja que la mirada i la valoració dels diferents serveis és clau per poder identificar si en la situació identificada hi ha intencionalitat, quin patró actua (episodi fortuït o reiterat) i quines són les possibilitats de modificació de la família.

TIPOLOGIA:

(Font: “Protocol marc d’actuacions contra el maltractament a infants i adolescents de Catalunya”, Generalitat de Catalunya, juliol 2017.).

A. Segons el moment en que es produeix:

a.1. Prenatal: quan el maltractament es produeix abans del naixement. Es relaciona amb aquestes tres situacions:

- ▶ Quan hi ha manca de cura del propi cos de la mare, conscient o inconscient.
- ▶ Quan existeix ingestió de drogues o substàncies psicotròpiques per part de la dona durant el procés de gestació.
- ▶ Quan s’agredeix indirectament al nadó, ja que una persona maltracta a la dona que està en procés de gestació

a.2. Postnatal: quan el maltractament es produeix durant la vida de l’infant o l’adolescent.

B. Segons autoria:

b.1. En l’àmbit familiar: quan els autors del maltractament són familiars (biològics o no) de l’infant o l’adolescent, i situa a aquest en una situació de desprotecció que obliga a intervenir. En aquest context, cal remarcar que els autors poden ser les persones que tenen atribuïda les funcions de protecció (potestat parental, tutela, guarda legal o de fet) o pot estar produït per altres familiars (germans, oncles...).

b.2. Fora de l’àmbit familiar: quan els autors del maltractament no són familiars de l’infant o de l’adolescent o el grau de parentiu és molt llunyà i no tenen relacions familiars.

C. Segons edat de l’autor/a:

c.1. Per un adult. Si la persona té més de 18 anys.

c.2. Per un/a menor d’edat que sigui major de 14 anys i menor de 18 anys. En aquest cas és d’aplicació allò previst per la Llei 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal del menor.

c.3. Per un/a menor d’edat que sigui menor de 14 anys. En aquest cas, aquesta conducta no és imputable legalment.

D. Per acció u omissió concreta que s'ha produït:

- d.1. Físic:** és qualsevol acció no accidental que provoqui o pugui provocar als infants i adolescents danys físics o malalties.
- d.2. Negligència:** es produeix quan les necessitats bàsiques de l'infant o de l'adolescent no són ateses adequadament, de manera temporal o permanent.
- d.3. Maltractament emocional:** es produeix quan es provoca a l'infant o l'adolescent danys psicològics (menyspreu, insult, intimidació, discriminació...).
- d.4. Abús sexual:** és tota activitat imposada per un adult a un infant contra la qual té dret a la protecció del dret penal. També es considerarà abús les activitats sexuals imposades per un infant a un altre si el primer és considerablement major que la víctima o utilitza la força, les amenaces o altres mitjans de pressió. Les activitats sexuals entre infants no es consideraran abús sexual quan els infants superin el límit d'edat establert per l'estat per a les relacions sexuals consentides (que a l'Estat espanyol és de 16 anys).

E. Segons la intensitat/gravetat:

- e.1. Lleu o moderat:** es detecten indicadors físics, psicològics i/o socials de maltractament que es poden abordar en l'entorn socio-familiar de l'infant o de l'adolescent. Per tant, no es requereix una actuació d'urgència. En cas de maltractament intrafamiliar no és necessària la separació de l'infant o de l'adolescent de la família, i la intervenció es realitza des dels serveis on s'ha realitzat la detecció i/o des dels serveis socials bàsics. En els casos de violència masclista, la intervenció s'ha de produir d'una manera integral i, en el cas de violència en l'àmbit de la parella, s'ha de contemplar conjuntament a l'infant o l'adolescent i a la mare víctima d'aquesta violència.
- e.2. Greu:** existeixen indicadors físics, psicològics i/o socials de maltractament que posa en perill la integritat i el benestar de l'infant o l'adolescent. Per tant, es requereix una actuació urgent.

4.2. Perquè sempre és difícil i complex intervenir en situacions de maltractament infantil i quins elements es mobilitzen que el/la professional ha de saber autogestionar?

QUINS SÓN ELS MOTIUS D'AQUESTA COMPLEXITAT I DIFICULTAT?:

4.2.1. Particularitats de les situacions que són objecte d'abordatge:

- ▶ Complexitat i alta sensibilitat de les situacions de maltractament, perquè generalment intervenen una multiplicitat de factors interrelacionats que evolucionen en el temps i que no es poden comprendre sense posar-los en context.
- ▶ Sovint no es disposa de tota la informació necessària, sinó que aquesta és parcial. No sempre tenim tot el temps necessari per aprofundir al màxim, ja que la valoració a fer reclama certa celeritat.
- ▶ La complexitat i la incertesa que s'ha de gestionar sovint genera dubtes sobre si hi ha o no maltractament, davant informacions contradictòries, etc.
- ▶ No saber identificar clarament quin grau de maltractament existeix i, en conseqüència, com procedir.
- ▶ Tot i que hagi un circuit i un procediment previst, la seva aplicació no és mecànica i requereix d'un acurat exercici de valoració i deliberació, i tenir en tot moment clar la singularitat de cada cas.
- ▶ L'objectivitat mai és possible al 100%.

4.2.2. Actitud i vivència professional:

- ▶ Compromís professional i pes de la responsabilitat.
- ▶ Implicació emocional del o la professional i/o angoixa que pot sorgir al detectar i notificar una situació de maltractament d'un infant i la possibilitat de no poder oferir-li la protecció que necessita.
- ▶ Aspectes ètics en joc... a vegades sorgeixen dilemes a resoldre.
- ▶ Allò que genera afrontar la vulnerabilitat de l'altre. Sovint ens remet a assumir la nostra pròpia vulnerabilitat.
- ▶ Sostenir el patiment de l'altre sempre és un exercici difícil i molt delicat, sobretot quan es tracta d'algú fràgil i més vulnerable com és un infant que està en una relació asimètrica amb els adults amb els que es relaciona.

- ▶ Por del o la professional a ser objecte d'agressions, per part de la família de l'infant o altra persona que sigui assenyalada com autora del maltractament, o inclús por a que algú pugui posar en perill a la seva pròpia família.
- ▶ Sentiment de soledat si no tenim la cobertura suficient i el suport del nostre propi equip o servei.
- ▶ Resistències per part d'un/a professional a realitzar les accions oportunes quan detecta una situació de desprotecció o maltractament, com a conseqüència d'experiències prèvies en les quals la intervenció no ha estat prou reeixida o han existit aspectes no ben resolts, donant com a resultat l'aparició de conseqüències no desitjables.
- ▶ La situació a la qual ens hem d'enfrontar ens pot connectar amb vivències o successos difícils i colpidors de la nostra pròpia experiència o història vital-familiar.
- ▶ Por davant les conseqüències que poden esdevenir de la nostra pròpia intervenció i que no podrem controlar.
- ▶ Dificultat per afrontar un encàrrec institucional sovint paradoxal: ajuda / control, suport / denúncia, protegir a l'infant de la família / intentar mantenir-ho amb ella i en el seu entorn...
- ▶ Afrontar el dilema d'haver de denunciar a una família amb la qual has de continuar mantenint el vincle i sostenint la relació d'ajuda. Dificultat que té a posteriori de la denúncia reconstruir el vincle família-professional. En alguns casos, fins i tot, es pot perdre el contacte i això significar el final del vincle de la família amb el servei.

4.2.3. Treball interserveis:

- ▶ Dificultat per establir una relació i un marc estable de col·laboració entre el conjunt de serveis que treballen en aquest àmbit.
- ▶ A vegades la informació dels diferents serveis implicats per valorar la situació no és coincident d'entrada i reclama bones dosis d'obertura i d'espais i temps de diàleg i contrast.
- ▶ Quan existeix conflicte entre serveis, per visions o criteris diferents, i això no es gestiona adequadament genera un malestar afegit.
- ▶ Quan existeix una expectativa del que hauria de fer l'altre servei i aquest no respon a allò que s'espera, es genera frustració.

I llavors..., què cal contemplar o què és important fer?:

- ▶ Ser conscients de com ens està afectant una determinada situació i compartir-ho.
- ▶ Assumir que ens podem equivocar, no som infalibles.
- ▶ Demanar ajuda o suport quan sigui necessari.
- ▶ Recolzar-nos al màxim en el nostre propi equip, compartint al màxim l'exercici d'anàlisi i pressa de decisions.
- ▶ Assumir que no ho podem controlar tot. Sovint, l'únic que podem fer és preveure escenaris possibles i minimitzar riscos.
- ▶ Assumir que en cada moment hem de prendre les millors decisions possibles amb la informació que tenim.
- ▶ Ser conscient dels propis límits i dels límits que tenen també els professionals d'altres serveis. També comprendre els límits que té la pròpia família.
- ▶ Assumir que la nostra visió no és la única i que ningú té la veritat absoluta. Escoltar i respectar la visió dels altres, estar obert al diàleg, a contrastar i arribar a acords.
- ▶ Confiar en el criteri dels professionals experts i quan sorgeixen visions diferents o contraposades ser capaços de dialogar amb voluntat d'entesa i de construir acords.
- ▶ Reflexionar de forma autocrítica sobre la pròpia pràctica per poder aprendre d'aquesta i millorar permanentment la nostra intervenció.
- ▶ Celebrar els objectius i les fites assolides, i els abordatges que evolucionen i es resolen en positiu, millorant la situació de l'infant o adolescent.

4.3. Quina informació dels infants i/o adolescents estem obligats a compartir amb altres professionals?

ÉS MOLT IMPORTANT TENIR SEMPRE EN COMPTE:

- ▶ Estem obligats a facilitar aquella informació referent a la situació de l'infant o l'adolescent que és víctima de desprotecció o maltractament, i que sigui necessària per garantir la seva protecció i integritat.
- ▶ Davant d'aquest tipus de situació, un servei no pot negar informació a altre relacionada amb la possible situació de risc o de desemparament, argumentant un criteri de confidencialitat.
- ▶ La petició d'informació a un altre servei s'ha de fer sempre per escrit, explicitant de forma clara el motiu de la demanda.

MARC NORMATIU QUE FONAMENTA L'OBLIGACIÓ D'INFORMAR:

4.3.1. Segons la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència...

Article 100.1.

Els ciutadans que tenen coneixement de la situació de risc o desemparament en què es troba un infant o adolescent tenen el deure de comunicar-ho als serveis socials bàsics, especialitzats o del departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents, al més aviat possible, perquè en tinguin coneixement.

Article 100.3.

Tots els professionals, especialment els professionals de la salut, dels serveis socials i de l'educació, han d'intervenir obligatòriament quan tinguin coneixement de la situació de risc o de desemparament en què es troba un infant o adolescent, d'acord amb els protocols específics i en col·laboració i coordinació amb l'òrgan de la Generalitat competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents. Aquesta obligació inclou la de facilitar la informació i la documentació que calgui per a valorar la situació de l'infant o l'adolescent.

Article 100.5.

Les obligacions a què fa referència aquest article s'entenen sens perjudici del deure de comunicació o denúncia dels fets als cossos i les forces de seguretat, al Ministeri Fiscal o a l'autoritat judicial.

4.3.2. Segons la Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència...

Article 22.4.1.

Els professionals, les entitats públiques i privades, i en general qualsevol persona facilitaran a les Administracions Públiques els informes i antecedents sobre els menors, els seus progenitors, tutors, guardadors o acollidors, que els hi siguin requerits per ser necessaris per aquest fi, sense precisar del consentiment de l'afectat.

4.3.3. Segons la Ley Orgánica 8/2021, de 4 de junio, de protección integral a la infancia y la adolescencia frente a la violencia..., al título II sobre el deure de comunicació de situacions de violència...

Artículo 15. Deber de comunicación de la ciudadanía.

Toda persona que advierta indicios de una situación de violencia ejercida sobre una persona menor de edad, está obligada a comunicarlo de forma inmediata a la autoridad competente y, si los hechos pudieran ser constitutivos de delito, a las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, al Ministerio Fiscal o a la autoridad judicial, sin perjuicio de prestar la atención inmediata que la víctima precise.

Artículo 16. Deber de comunicación cualificado.

1. *El deber de comunicación previsto en el artículo anterior es especialmente exigible a aquellas personas que por razón de su cargo, profesión, oficio o actividad, tengan encomendada la asistencia, el cuidado, la enseñanza o la protección de niños, niñas o adolescentes y, en el ejercicio de las mismas, hayan tenido conocimiento de una situación de violencia ejercida sobre los mismos.
En todo caso, se consideran incluidos en este supuesto el personal cualificado de los centros sanitarios, de los centros escolares, de los centros de deporte y ocio, de los centros de protección a la infancia y de responsabilidad penal de menores, centros de acogida de asilo y atención humanitaria de los establecimientos en los que residan habitualmente o temporalmente personas menores de edad y de los servicios sociales.*
2. *Cuando las personas a las que se refiere el apartado anterior tuvieran conocimiento o advirtieran indicios de la existencia de una posible situación de violencia de una persona menor de edad, deberán comunicarlo de forma inmediata a los servicios sociales competentes.
Además, cuando de dicha violencia pudiera resultar que la salud o la seguridad del niño, niña o adolescente se encontrase amenazada, deberán comunicarlo de forma inmediata a las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad y/o al Ministerio Fiscal.*
3. *Cuando las personas a las que se refiere el apartado 1 adviertan una posible infracción de la normativa sobre protección de datos personales de una persona menor de edad, deberán comunicarlo de forma inmediata a la Agencia Española de Protección de Datos.*
4. *En todo caso, las personas a las que se refiere el apartado 1 deberán prestar a la víctima la atención inmediata que precise, facilitar toda la información de que dispongan, así como prestar su máxima colaboración a las autoridades competentes.
A estos efectos, las administraciones públicas competentes establecerán mecanismos adecuados para la comunicación de sospecha de casos de personas menores de edad víctimas de violencia.*

4.4. Quines són les eines de que disposem els i les professionals per detectar i valorar situacions de maltractament, i quins criteris cal tenir en compte en la seva aplicació?

L'EINA QUE CAL UTILITZAR ÉS EL SIMULADOR DEL MÒDUL DE SUPORT A LA GESTIÓ DEL RISC (SMSGR)

Font: Generalitat de Catalunya

[Ordre BSF/331/2013, de 18 de desembre, per la qual s'aproven les llistes d'indicadors i factors de protecció dels infants i adolescents:](#)

4.4.1. Què és?

El SMSGR és un sistema informàtic per:

- ▶ Ajudar a reflexionar sobre casos reals o ficticis de risc en què es poden trobar infants i adolescents abans dels 18 anys.
- ▶ Donar suport als/a les professionals en la presa de decisions sobre les intervencions adients davant de situacions reals que afecten un infant o adolescent en concret.
- ▶ Millorar la coordinació entre els professionals de la xarxa relacionada amb infància i adolescència i facilitar la transmissió d'informació.
- ▶ Agilitzar i actualitzar els canals de comunicació entre professionals.
- ▶ Incidir en la detecció de les situacions de risc o de maltractament en els primers estadis, la qual cosa permeti intervenir de forma precoç.

4.4.2. Què pretén?

- A. Ser una eina per a la detecció, la prevenció i la comunicació de les situacions de risc o de maltractament intrafamiliar dels infants i adolescents.** S'entén per maltractament intrafamiliar el maltractament físic, psicològic, sexual o de qualsevol altre tipus que pateix l'infant, a mans d'algun membre del seu nucli familiar o quan els seus guardadors no l'han protegit del maltractament produït per persones alienes a la seva família.
- B. Ser una eina de suport a la gestió del risc relacionada amb el maltractament a infants i adolescents.** El SMSGR no està concebut per a substituir la decisió que ha d'adoptar el/la professional.
- C. Orientar la persona usuària per a coordinar-se i/o notificar les situacions d'infants i adolescents en una situació de risc social i/o maltractament intrafamiliar.** El SMSGR no substitueix els canals existents en el treball en xarxa dels serveis implicats en l'atenció a la infància ni tampoc dels protocols territorials establerts.
- D. Servir per a l'anàlisi dels elements essencials d'un cas, en el moment de la seva detecció.** El MSGR no està concebut per a treballar amb dades obtingudes fruit del procés d'estudi i en profunditat d'un cas. En aquest sentit, els factors de protecció no es tenen en compte per fer una primera valoració del risc atès que han de ser valorats de forma més acurada pels professionals especialitzats, i formen part d'un estudi posterior al moment de la detecció.
- E. Unificar els criteris sobre la valoració del risc i estructurar els continguts a compartir per la xarxa de professionals dels diferents àmbits.**

4.4.3. Què permet?

- ▶ Fer una SIMULACIÓ per apreciar el risc concurrent en el cas hipotètic o real d'un infant o adolescent. Aquesta acció és d'accés universal.
- ▶ Es permet registrar observacions en relació amb un infant o adolescent en situació de risc.
- ▶ Segons la vostra professió o àmbit d'actuació, el programa mostrarà d'entrada només aquelles observacions que se'n deriven. Els ÀMBITS són: Educació, Cossos policials, Serveis socials, Salut.
- ▶ Podeu també facilitar informació més detallada o complementària activant l'opció Tots els àmbits.
- ▶ Permet informar de situacions actuals. Les dades que pertanyen al passat de l'infant o la família les podeu informar o bé a l'apartat de dades de context o bé als camps oberts d'observacions.
- ▶ Proposar noves observacions per a la millora contínua del sistema.

4.4.4. Com funciona?

En cas de fer una SIMULACIÓ, un cop introduïdes les dades, el programa emetrà una valoració sobre:

- ▶ La gravetat de la situació en què es troba l'infant o adolescent, mitjançant l'activació d'un semàfor.
- ▶ La tipologia del maltractament.
- ▶ El risc de repetir-se la situació de maltractament.
- ▶ L'acció que us recomanaria fer si el cas fos real en funció del resultat del semàfor.

4.4.5. Com accedir al SMGR?

- ▶ [Accés al simulador](#)
- ▶ [Manual d'ús](#)
- ▶ [Llistat d'observacions](#)

4.4.6. Quines recomanacions cal tenir en compte?

- ▶ El simulador és un mitjà, no un fi en si mateix.
- ▶ Ens ajudarà a pensar sobre la situació i a valorar-la, no ens donarà la solució infalible.
- ▶ Allò que aporta com a resultat té un valor només orientatiu.
- ▶ Importància d'utilitzar informació directa (de primera mà).
- ▶ No objectivitat 100%, hi ha sempre un marge de subjectivitat.
- ▶ El context importa i condiona (allò que en un entorn pot ser una alerta, no ho és necessàriament en un altre o ho és en menor mesura).
- ▶ Diferència si es tracta de sospita o evidència.
- ▶ Important: no utilitzar el simulador per afiançar la nostra visió o valoració prèvia
- ▶ És un exercici interessant utilitzar-ho en diàleg amb el propi equip o amb altres serveis.
- ▶ Sovint pot ser un instrument de contrast de la visió que té cada servei. El conjunt de visions, és molt més que la suma de visions, pot aportar visions alternatives.
- ▶ El resultat no té una validesa pericial.

4.5. Com actuar i activar el circuit d'atenció en cas de detectar una situació de maltractament compatible amb risc o risc greu?

4.5.1. A quines situacions SÍ ens referim aquí?

Considerem que es tracta d'una SITUACIÓ DE RISC aquella relacionada amb desatencions que perjudiquen el desenvolupament personal o social de l'infant, i que un cop detectades requereixen mesures de prevenció i reparació orientades a eliminar o disminuir, dins del nucli familiar, els factors de risc i de dificultat social. La protecció efectiva de l'infant o l'adolescent en aquesta situació no requereix de separació de la seva família.

Bàsicament es tracta de **situacions compatibles amb un maltractament lleu o moderat** (veure definició pàg. 20).

Pot haver **sospita de maltractament**, és a dir, no existeixen prou indicadors per confirmar que existeix maltractament, però s'observen alertes relacionades amb:

- L'aspecte físic que indiquen una cura inadequada
- L'aspecte emocional, quan s'observen indicis de patiment o malestar en l'infant derivats de l'atenció dels pares cap a ell/a.
- L'aspecte verbal, si existeixen manifestacions de l'infant que indiquen que pot haver desatenció/maltractament

La valoració de la situació ha de ser global, considerant de forma interrelacionada les diferents variables que interactuen en la realitat pel que fa a l'àmbit familiar i l'entorn comunitari. És clau les diferents perspectives que poden tenir els professionals implicats dels diferents serveis.

4.5.2. A quines situacions NO ens referim aquí?

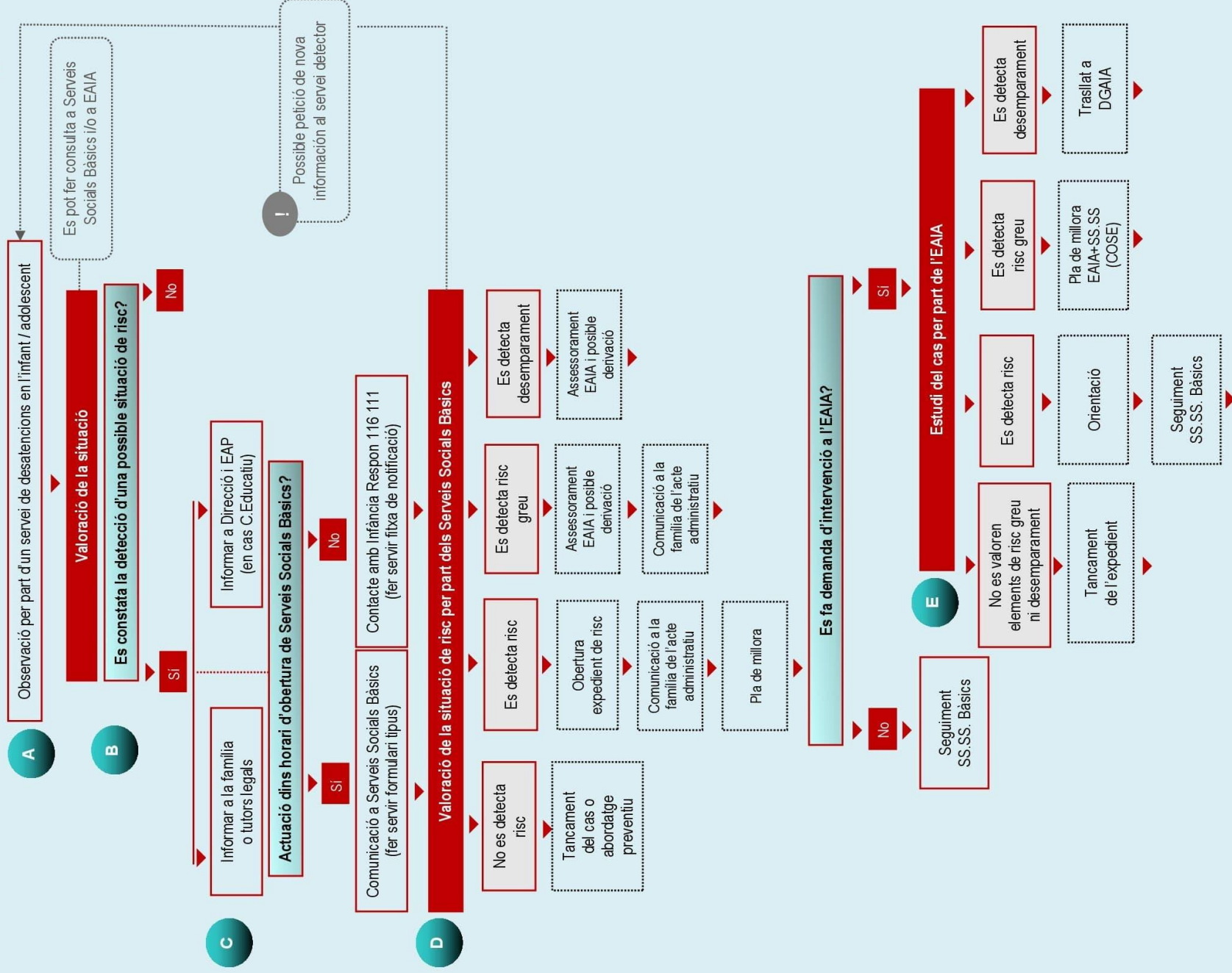
A. Aquelles compatibles amb una situació de desemparament, és a dir, quan existeixen desatencions bàsiques que perjudiquen el desenvolupament integral de l'infant o adolescent, i que un cop detectades requereixen de mesures de protecció que impliquin la seva separació del nucli familiar.

B. Aquelles en que existeix certesa o evidència d'un maltractament, és a dir, quan existeixen indicadors constatables de:

- Lesions físiques en l'infant o adolescent que són confirmades amb un informe mèdic de lesions, i que pot anar acompanyat o no de verbalitzacions que indiquen desatenció o maltractament.
- Una verbalització directa per part de l'infant o adolescent que, per pròpia iniciativa, s'adreça a un servei especialitzat per fer una revelació.

4.5.3. Veure a continuació la representació gràfica de com procedir.

GRÀFIC A: Actuació en cas de detectar una situació de maltractament compatible amb risc o risc greu

Retorn informatiu a la família i al servei detector

4.5.4. Quins passos seguir? (explicació del gràfic)

A. Avaluació inicial de la situació observada. Una vegada recollits tots els indicadors que poden comportar signes d'alerta, cal fer una valoració global i acurada de la situació.

Què ens pot ajudar?:

- ▶ Utilitzar el Simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc (SMSGRS).
- ▶ Contrastar la informació amb altres serveis que també coneixen a l'infant o adolescent i a la família.
És important sempre tenir en compte si ja existeix algun servei intervenint amb la família i respectar aquesta relació.
- ▶ Fer una consulta als Serveis Socials Bàsics i/o a l'Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència (EAIA).
- ▶ Demanar assessorament a serveis i/o experts en determinades matèries (p.ex.: mutilació genital femenina).

A tenir en compte!: quan l'infant o l'adolescent verbalitza haver estat víctima en el passat d'una situació de maltractament, cal atendre aquesta revelació, fer la corresponent exploració, activar el circuit i garantir la seva protecció.

B. Si confirmem que estem davant d'una possible situació de risc cal...

b.1. Informar a la família o tutors legals de l'infant o l'adolescent.

- ▶ De la situació detectada / observada i de qui detecta (sempre fer constar el nom del servei i no del professional).
- ▶ De les gestions realitzades i comunicacions compartides amb altres serveis.

b.2. En els cas d'un centre educatiu. Posar en coneixement de la situació a la Direcció del centre i a l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP).

b.3. Fer consulta preliminar si es considera necessari. Realitzar consulta a Serveis Socials Bàsics i/o a l'EAIA, i a partir d'aquí acordar conjuntament com procedir. En aquest cas serà molt important tenir en compte que:

- ▶ Aquest contacte amb Serveis Socials i/o amb l'EAIA no és equivalent a derivar el cas, delegant en aquests serveis la responsabilitat d'intervenir. La consulta serà atesa i es farà un assessorament si s'escau, que pot comportar o no un acompanyament als professionals per part d'aquests serveis.
- ▶ Cal contemplar la possibilitat que la resposta del servei al qual es fa la consulta no respongui a les expectatives del professional o equip que ha fet la detecció. En aquest cas, és bàsic abordar de forma àgil i eficaç aquest desajust, per tal d'arribar als millors acords o consensos possibles, pel bé de l'infant o l'adolescent.
- ▶ Cal evitar, davant la manca de consens o d'un criteri compartit amb el servei consultat, generar situacions de triangulació o saltar-se passos del protocol establert, per tal d'anar directament a qui, a priori, es pensa que resoldrà la situació. Això s'ha constatat que generalment produeix més complexitat en el procés, interferències, pèrdua de temps i altres efectes indesitjats.

C. Comunicació als Serveis Socials Bàsics.

- ▶ La comunicació sempre es farà mitjançant el Full de notificació de la situació de risc segons àmbit d'atenció: [centres educatius](#), [cossos policials](#), [lleure i esports](#) i [serveis de salut](#). Aquest document ha d'estar complimentat i signat per la o el professional de referència, en el qual es farà constar informació sobre la situació de l'infant/adolescent, sobre la família, la situació detectada i les intervencions realitzades. És indispensable que les informacions aportades siguin de primera mà i fiables. També és important adjuntar l'informe/arxiu resultant després de fer servir el Simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc (SMGRS). La família ha de ser informada de la comunicació formal que es realitza als Serveis Socials Bàsics. Complementàriament, es recomana també enviar complimentat a l'equip de Serveis Socials corresponent el [Full de demanda d'intervenció](#).
- ▶ Què fer si la comunicació s'ha de fer fora de l'horari d'obertura dels Serveis Socials Bàsics?
Cal contactar amb Infància Respon (116 111). Complimentar i enviar el full de notificació de la situació de risc segons àmbit d'atenció: [centres educatius](#), [cossos policials](#), [lleure i esports](#) i [serveis de salut](#), junt amb l'informe/arxiu resultant del SMGR. Infància Respon presta servei les 24 hores del dia i tots els dies de l'any. Té com a funció orientar als professionals, persones adultes i/o infants i adolescents en situacions de conflicte, en les quals es requereix una intervenció de les institucions administratives o judicials de protecció a la infància i l'adolescència. Igualment, canalitza totes les actuacions necessàries per donar resposta a situacions d'urgència social en que es puguin trobar els infants i adolescents al territori de Catalunya.

IMPORTANT!: els i les professionals haurien de contactar només amb Infància Respon en aquells casos que no sigui possible utilitzar els procediments ordinaris establerts (Serveis Socials Bàsics i/o EAIA). Cal utilitzar sempre que sigui possible els procediments ordinaris establerts en horari laboral (recollits en aquesta Guia).

D. Valoració de la situació de risc per part dels Serveis Socials Bàsics.

- ▶ **Si no es detecta risc:** es farà tancament del cas i/o es seguirà treballant de forma preventiva.
- ▶ **Si es detecta risc:** s'obre un expedient de risc i aquest acte administratiu es comunica a la família. A partir d'aquí, s'elaborarà un pla de millora (veure principis orientadors de l'acció > p. 10).
- ▶ **Si el risc és greu:** es demanarà assessorament a l'EAIA (i es contemplarà possible derivació posterior). Es comunicarà a la família l'acte administratiu
- ▶ **Si es valora que hi ha desemparament:** es demanarà assessorament a l'EAIA per fer derivació

Durant tot el procés de valoració es pot demanar nova informació al servei detector o a altres serveis que coneixen a la situació de l'infant o l'adolescent. També pot ser procedent contactar amb serveis/professionals especialistes.

Al final del procés els Serveis Socials Bàsics faran retorn al servei detector.

E. Estudi del cas per part de l'EAIA per valorar la situació de risc.

L'estudi del cas serveix per valorar si la família reacciona i és possible mobilitzar en aquesta canvis o si cal prendre mesures protectores de l'infant o l'adolescent.

- ▶ **Si no es detecta risc greu ni desemparament:** es farà tancament de l'expedient
- ▶ **Si es detecta risc:** es realitzarà orientació / seguiment dels Serveis Socials Bàsics
- ▶ **Si el risc és greu:** es procedirà a elaborar Pla de millora EAIA + Serveis Socials Bàsics > COSE (Compromís socioeducatiu)
- ▶ **Si es valora que hi ha desemparament:** es farà trasllat a Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència (DGAIA)

Al final del procés valoratiu es farà retorn a la família i al servei detector de la resolució finalment adoptada.

CONTACTE AMB SERVEIS DE REFERÈNCIA A EFECTES DE COMUNICACIÓ

Serveis Socials Bàsics (Ajuntament de Badalona):

Telèfon: 93 483 29 35 | 93 483 26 00 ext. 3194

Correu electrònic: dpps@badalona.cat

Horari: de 8 a 14h (de dilluns a divendres)

EAIA Badalona (Institut Municipal de Serveis Personals – Ajuntament de Badalona):

Telèfon: 93 464 03 78

Correu electrònic: eaia@imspbdn.cat

Horari: de 9 a 14h (de dilluns a divendres)

Unitat de detecció i prevenció del maltractament infantil (UDEPMI), de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA):

Horari: 24 hores, tots els dies de l'any.

IMPORTANT: Utilitzar només fora de l'horari d'obertura dels Serveis Socials Bàsics i de l'EAIA.

Telèfon: 116 111 (Infància Respon)

Correu electrònic: infanciarespon.bsf@gencat.cat

Servei de Salut Municipal. Assessorament en casos de mutilació genital femenina (prevenció i abordatge):

Telèfon: 93 483 29 70 (Unitat de Promoció de la Salut)

Correu electrònic: promocio_salut@badalona.cat

4.6. Com actuar i activar el circuit d'atenció en cas de detectar una situació de maltractament en la que està en perill imminent la integritat física i/o psíquica de l'infant o adolescent?

4.6.1. A quines situacions SÍ ens referim aquí?

Davant d'aquesta situació cal dur a terme accions protectores de forma immediata o bé fer un estudi urgent de la situació, perquè hi ha certesa de que existeix el maltractament i que aquest és o pot ser greu (Veure definició de maltractament greu a la pàg. 20).

Podem parlar de certesa del maltractament quan existeixen els següents indicadors:

- Lesions físiques en l'infant que són confirmades amb un informe mèdic de lesions, i que pot anar acompanyat o no de verbalitzacions que indiquen desatenció o maltractament evident.
- Una verbalització directa per part de l'infant que, per pròpia iniciativa, s'adreça a un servei especialitzat per explicar la seva situació.

Aquestes situacions que reclamen una resposta urgent, prioritàriament, es relacionen amb la següent casuística:

- Abús sexual actiu
- Maltractament físic o psíquic present
- Abandó efectiu i/o rebuig explícit per part del pares o dels adults responsables (inclou casuística de matrimonis forçosos)
- Prostitució activa

4.6.2. A quines situacions NO ens referim aquí?

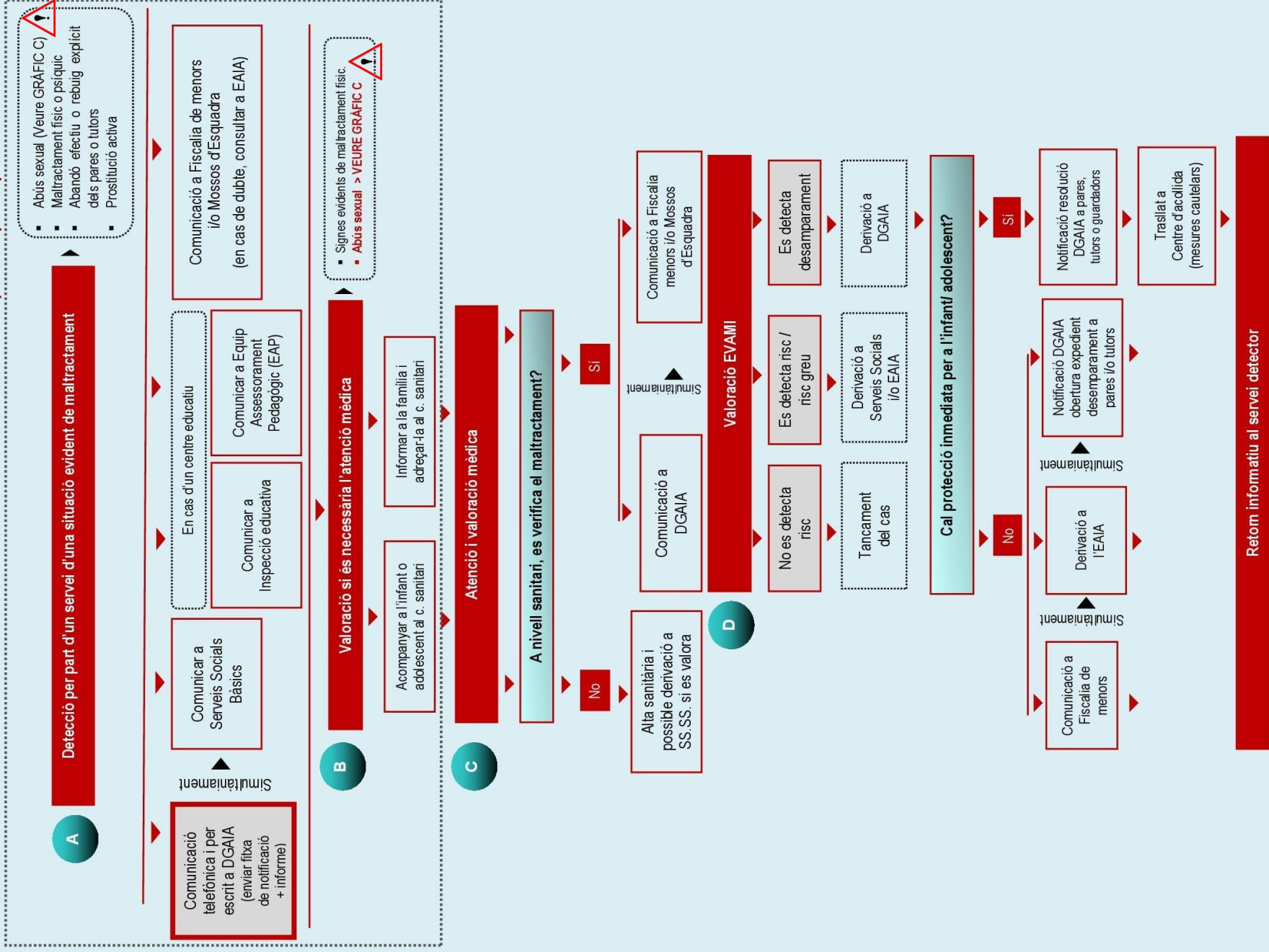
A. Aquelles compatibles amb una situació de risc. És a dir, desatencions que perjudiquen el desenvolupament personal o social de l'infant, i que un cop detectades requereixen mesures de prevenció i reparació orientades a eliminar o disminuir, dins del nucli familiar, els factors de risc i de dificultat social. La protecció efectiva de l'infant o adolescent en aquesta situació no requereix de separació de la seva família.

B. Aquelles en que existeix sospita d'un possible maltractament, però no certesa. És a dir, no existeixen prou indicadors per confirmar que existeix un maltractament, tot i que es puguin observar alertes relacionades amb:

- L'aspecte físic que indiquen una cura inadequada
- L'aspecte emocional, quan s'observen indicis de patiment o malestar en l'infant derivats de l'atenció dels pares cap a ell/a.
- L'aspecte verbal, si existeixen manifestacions de l'infant que indiquen que pot haver desatenció/maltractament

4.6.3. Veure a continuació la representació gràfica de com procedir.

GRÀFIC B: Actuació en cas de detectar una situació de maltractament que comporta perill imminent

4.6.4. Quins passos seguir? (explicació del gràfic)

A. Comunicació de la situació detectada.

Cal fer comunicació a la Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència (DGAIA) per via telefònica i per escrit (fitxa de notificació segons àmbit d'atenció: [centres educatius](#), [cossos policials](#), [lleure i esports](#) i [serveis de salut](#), a més d'informe on constin de forma detallada els indicadors d'alerta), per tal que aquesta posi en marxa els dispositius necessaris per a:

- L'efectiva protecció de l'infant / adolescent
- La derivació a l'equip pertinent
- L'estudi i valoració urgent de la situació

Simultàniament cal comunicar a:

- Serveis Socials Bàsics
- Inspecció Educativa i Equip d'Atenció Psicopedagògica - EAP (en el cas dels centres educatius)

Depenent del cas, valorar si cal també comunicar a: (en cas de dubte es pot fer consulta a l'EAIA)

- Fiscalia de menors (per notificar o posar en el seu coneixement la situació)
- Mossos d'Esquadra (si cal que realitzin una actuació immediata)

IMPORTANT!: tenir en compte sempre si ja existeix algun servei intervenint amb la família i respectar aquesta relació, establint de forma eficaç totes les coordinacions que siguin necessàries.

B. Valorar si és necessària l'atenció mèdica.

Sempre s'ha de garantir l'atenció mèdica en cas de:

- Abús sexual produït en les darreres 72 hores o 7 dies en cas de presumpte penetració.
- Maltractament físic amb signes corporals evidents.

Fer l'acompanyament de l'infant o adolescent al centre sanitari de referència (l'Hospital Germans Trias i Pujol és el centre sanitari de referència a la ciutat) .

Cal informar a la família i adreçar-los al centre sanitari quan l'infant o l'adolescent ja està protegit, és a dir, de camí al centre sanitari.

IMPORTANT!:

- ▶ Cal que l'acompanyament el facin professionals (millor si són dos), però mai en vehicle particular ni transport públic. És recomanable utilitzar taxi o, en determinats casos, transport sanitari.
- ▶ Si l'acompanyament el fa un familiar, cal tenir la certesa absoluta de que aquest no està implicat en el maltractament.

C. Atenció i valoració mèdica per verificar l'existència de maltractament.

- ▶ Si NO es verifica l'existència de maltractament: es procedirà a donar l'alta sanitària. En aquells casos que es valori necessari es farà des del centre sanitari derivació als Serveis Socials Bàsics.
- ▶ Si SÍ es verifica l'existència de maltractament: es comunicarà formalment la situació a la Direcció General d'Atenció a l'Infància i l'Adolescència (simultàniament, si es valora necessari, es pot també comunicar a la Fiscalia de menors i/o als Mossos d'Esquadra.

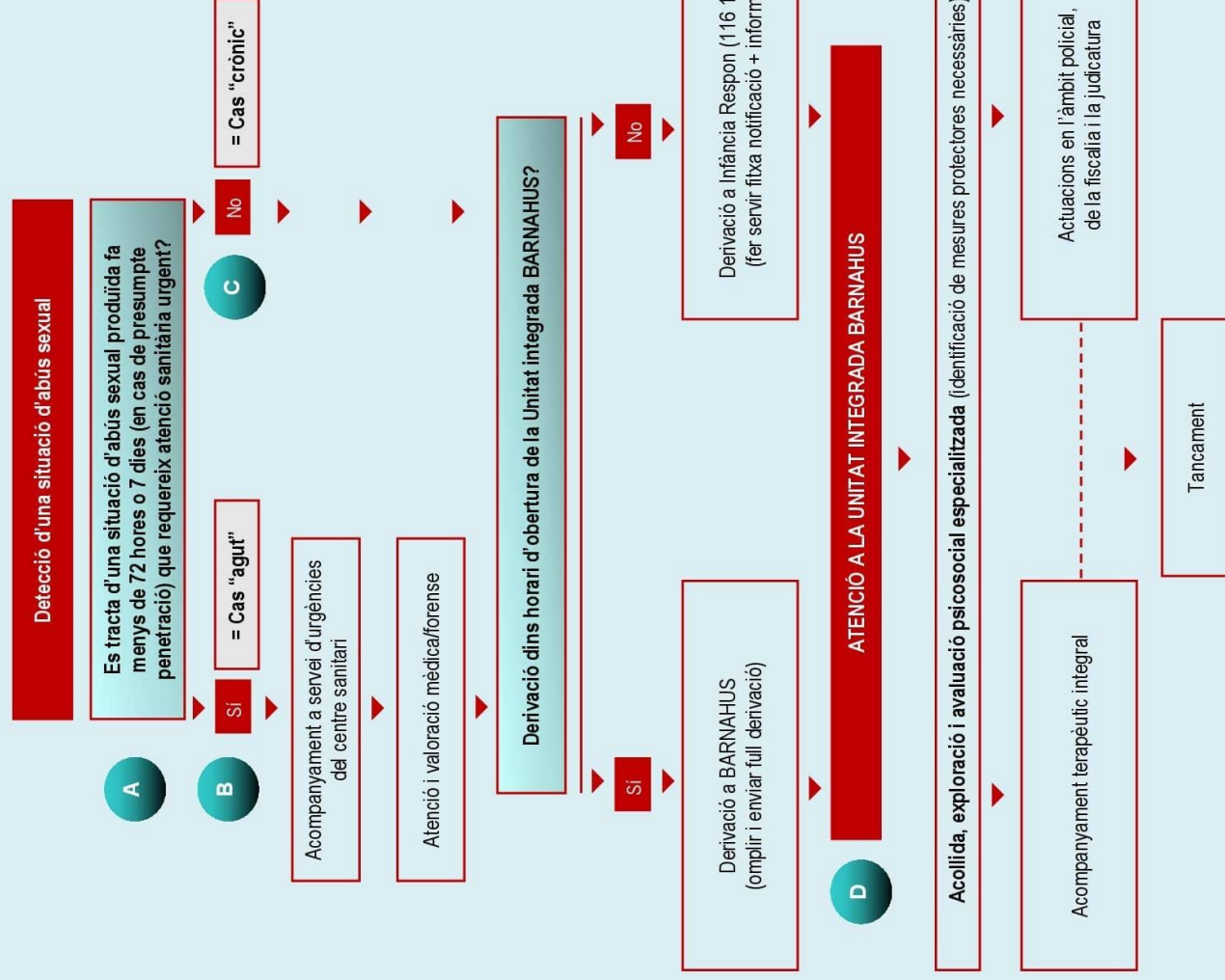
D. Valoració de la Direcció General d'Atenció a l'Infància i l'Adolescència (EVAMI).

- ▶ **Si no es detecta risc:** es farà tancament del cas
- ▶ **Si es detecta risc / risc greu:** es realitzarà derivació a Serveis Socials Bàsics i/o a l'EAIA
- ▶ **Si es valora que hi ha desemparament:** es procedirà a fer derivació a Direcció General d'Atenció a l'Infància i Adolescència
- ▶ **Si es valora que hi ha desemparament i cal protecció immediata:** es farà la declaració de desemparament preventiu, la notificació de la resolució per part de DGAIA als pares, tutors o guardadors i el trasllat a Centre d'acollida (mesures cautelars), aplicant la mesura de protecció més adequada.
- ▶ **Si es valora que hi ha desemparament i no cal protecció immediata:** es farà comunicació a Fiscalia de menors i simultàniament derivació a l'EAIA. DGAIA notificarà als pares o tutors legals l'acte administratiu d'obertura de l'expedient de desemparament.

Nota: en cas d'adolescents, si no donen consentiment i són majors de 14 anys, no sempre es dicta mesura de protecció.

Es farà retorn a la família i al servei detector de la resolució finalment adoptada després del procés valoratiu.

GRÀFIC C: Actuació en cas de detectar una situació d'abús sexual (vinculació amb gràfic B)

4.6.4'. Quins passos seguir davant de situacions d'abús sexual?

La Barnahus és un servei que, en un entorn acollidor i amigable, atén a infants i adolescents víctimes d'abús sexual d'una forma integral. S'integren en un mateix servei tots els professionals de les diferents disciplines necessaris per activar el conjunt de mesures protectores i l'acompanyament terapèutic integral necessaris en cada cas. Intervé en els casos d'indicis fonamentats sense revelació com en els que ja han estat revelats, denunciats i/o jutjats, sempre que la víctima sigui menor d'edat en el moment de sol·licitar el servei.

A. Inicialment, cal discriminar si es tracta d'un cas “agut” o “crònic”

- Es considera un cas “agut” quan els fets han passat en un període de fins a 72h o de 7 dies si existeix presumptament penetració, requerint atenció sanitària urgent.
- Es considera un cas “crònic” quan els fets han passat després de 72 hores (o 7 dies segons el cas). Poden existir indicadors físics o conductuals, testimonis i revelació o no.

Cal tenir en compte que la revelació no és una entrevista ni una indagació i que qualsevol entrevista posterior a aquesta ha de ser realitzada per un/a professional especialista. Igualment, és necessari registrar de forma precisa la conversa i comunicar la revelació a la major brevetat possible. Igualment, s'ha d'elaborar un informe escrit.

B. Si es tracta d'un cas “agut” (cal atenció sanitària urgent):

Cal derivar al servei d'urgències del centre sanitari de referència (Hospital Germans Trias i Pujol) per garantir l'atenció mèdica i efectuar l'exploració conjunta mèdica i forense. Posteriorment, s'efectuarà la derivació a la Unitat Integrada Barnahus (complimentar fitxa de derivació i enviar per correu electrònic).

En cas de que calgui fer la derivació fora de l'horari d'obertura de la Barnahus, aquesta es farà a la Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència (DGAIA), mitjançant el canal d'Infància Respon (116 111).

C. Si es tracta d'un cas “crònic”:

El servei detector farà directament la derivació a la Unitat integrada Barnahus dins l'horari d'obertura d'aquesta (complimentar fitxa de derivació i enviar per correu electrònic).

Fora de l'horari d'obertura de la Barnahus la derivació es farà a la DGAIA, mitjançant el canal d'Infància Respon (116 111).

D. En ambdós casos:

Des de la Unitat Integrada Barnahus, una vegada realitzada la derivació, es realitzarà l'acollida i una exploració/avaluació interdisciplinària i especialitzada de cada cas. A partir de l'estudi valoratiu de cada cas es realitzarà el corresponent acompanyament terapèutic i es procedirà a realitzar les actuacions oportunes en l'àmbit policial, de la fiscalia i la judicatura. En funció de l'avaluació del procés d'acompanyament desenvolupat que es realitzi es procedirà al tancament del cas.

CONTACTE AMB SERVEIS DE REFERÈNCIA A EFECTES DE COMUNICACIÓ

Serveis Socials Bàsics (Ajuntament de Badalona):

Telèfon: 93 483 29 35 | 93 483 26 00 ext. 3194

Correu electrònic: dpps@badalona.cat

Horari: de 8 a 14h (de dilluns a divendres)

EAIA Badalona (Institut Municipal de Serveis Personals – Ajuntament de Badalona):

Telèfon: 93 464 03 78

Correu electrònic: eaia@imspbdn.cat

Horari: de 9 a 14h (de dilluns a divendres)

Unitat de detecció i prevenció del maltractament infantil (UDEPMI), de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA):

Horari: 24 hores, tots els dies de l'any.

Telèfon: 116 111 (Infància Respon)

Correu electrònic: infanciarespon.bsfgencat.cat

Barnahus. Unitat integrada d'atenció a infants víctimes d'abusos sexuals:

Telèfon: 671 01 41 32

Correu electrònic: badalona.barnahus@gencat.cat

Horari: de 9 a 18h (de dilluns a divendres)

Fiscalia Provincial de Menors de Barcelona:

Telèfon: 93 554 91 08

Correu electrònic fiscalia.menors.bcn@xij.gencat.cat

Jutjat de Guàrdia Badalona:

Telèfon: 938 293 983

Correu electrònic: guardia.badalona@xij.gencat.cat

Mossos d'Esquadra (Grup d'atenció a la víctima - GAV):

Telèfon: 93 465 89 99 (en horari de 9 a 17h). Fora d'aquest horari cal trucar al 112.

Servei de Salut Municipal. Assessorament en casos de mutilació genital femenina (prevenció i abordatge):

Telèfon: 93 483 29 70 (Unitat de promoció de la salut)

Correu electrònic: promocio_salut@badalona.cat

OBSERVACIONS VINCULADES A L'APARTAT 4.5. i 4.6.

Tot i que estadísticament bona part de les situacions de maltractament a infants i adolescents es situen en l'àmbit familiar més proper, cal contemplar que també es poden produir fora d'aquest àmbit.

Possibles situacions:

- A. Qui maltracta és un adult membre de la família extensa o del cercle d'amistats de la família que no conviu en el nucli de convivència.
- B. Qui maltracta és un adult del nostre servei o altres professionals del nostre àmbit de treball.
- C. Qui maltracta és un adult sense cap vinculació professional amb el nostre servei.
- D. Qui maltracta és un altre infant o adolescent.

En totes aquestes situacions, **quan és la família més propera la que detecta el maltractament, és clau acompanyar-la** en el procés de denúncia i aportar el màxim suport per a que exerceixi la seva funció protectora.

Quan l'autor del maltractament és un altre infant o adolescent existeixen procediments específics:

▶ Protocols de referència:

[Protocol d'intervenció en cas de conflictes greus](#)

[Protocol d'actuació amb menors infractors \(menors de 14 anys\)](#)

▶ Visió sintètica i general de les fases del procés d'actuació:

1. Comunicació a direcció i inspecció educativa.
2. Valoració de la situació.
3. Incoació expedient:
 - Notificació a menor i família
 - Instrucció expedient
 - Tràmit de vista i audiència
 - Proposta de resolució
4. Resolució de l'expedient:
 - Sobreseïment
 - Sanció > mesures reparadores i restauratives

4.7. Quins serien aspectes bàsics a garantir en la relació i la comunicació amb l'infant, l'adolescent i la família en l'abordatge de la situació de maltractament?

EN LES ENTREVISTES I EN TOTS ELS ESPAIS QUE S'ACTIVIN PER EXPLORAR I TRACTAR UNA SITUACIÓ DE MALTRACTAMENT SERÀ SEMPRE RECOMANABLE...

4.7.1. CREACIÓ DE CONDICIONS ADEQUADES

- ▶ Disposar d'un espai físic adequat i confortable, lliure de soroll i/o d'interferències, que sigui afavoridor per crear una relació professional-família d'escolta activa, d'empatia i confiança.
- ▶ Tècnic/a amb formació i competències professionals suficients.
- ▶ Millor fer les entrevistes dos professionals, un/a que assumeixi la conducció de l'entrevista i un altre amb un rol observador/a i de suport. Sempre ajudarà que al menys un dels professionals ja tingui un vincle previ creat amb la família.
- ▶ Quan es tracta d'adolescents cal valorar, cas a cas, donades les seves particularitats, quin format d'entrevista és el més adequat i qui ha de participar.
- ▶ Important preparar prèviament l'entrevista i partir d'un bon enquadrament d'aquesta (definir objectiu/s, ordenar la informació, identificar aspectes clau per conduir la indagació, preveure possibles preguntes o qüestions que la família pugui presentar, preveure dificultats, etc.).

4.7.2. ASPECTES A CONSIDERAR EN RELACIÓ A PAUTES RELACIONALS I COMUNICATIVES

A. En relació a la família:

- ▶ Revisar el/la professional prejudicis i creences prèvies que pot tenir sobre el tema del maltractament o sobre la família.
- ▶ Dedicar temps inicial a l'establiment d'un vincle que faciliti el diàleg i el faci fluït.
- ▶ Conèixer les expectatives de la família i, si és necessari, clarificar i/o resituar de partida tot allò que es consideri necessari.
- ▶ Tenir molta cura de la comunicació verbal i, sobretot, també de la comunicació no verbal.

- ▶ Evitar fer preguntes directes que puguin resultar brusques o agressives.
- ▶ No fer preguntes innecessàries o a destemps.
- ▶ No ocultar informació, ser transparents.
- ▶ Mantenir una actitud constant d'escolta activa i empàtica.
- ▶ Estar atents als silencis i a les resistències expressades o manifestes.
- ▶ Evitar culpabilitzar.
- ▶ Intentar entendre la situació i les dificultats d'atenció i cura dels fills que manifesti la família.
- ▶ No convertir l'entrevista en un interrogatori sobre els fets, sinó en un espai en el qual els pares puguin parlar sobre ells mateixos i la seva funció parental.
- ▶ Trametre que la nostra funció es procurar el benestar i la protecció de l'infant, i que els volem ajudar per a que ells també puguin desenvolupar la seva funció de cura en les millors condicions.
- ▶ Tenir en compte els aspectes culturals de cada família, sobretot en el cas de famílies immigrades (sistema de creences, concepció de la criança, socialització dels progenitors, trajectòria migratòria, etc.).
- ▶ Explicar de la forma més didàctica possible quins són en la nostra cultura aquells requeriments bàsics pel que fa a garantir els drets dels infants i la seva protecció davant situacions de vulneració d'aquests.
- ▶ Trametre que el nostre rol professional és de suport i no sancionador.
- ▶ Intentar preservar sempre la relació, sense perdre de vista la continuïtat de la intervenció i el manteniment del vincle.
- ▶ Tenir capacitat de reconduir l'entrevista segons com aquesta vagi evolucionant.
- ▶ Abans de tancar l'entrevista fer una síntesi dels aspectes més rellevants tractats, per tal de rebre feed-back sobre el que ha entès la família.
- ▶ En finalitzar l'entrevista, mostrar interès per com s'han sentit i clarificar quins seran els propers passos (properes entrevistes, gestions, etc).

B. En relació a l'infant o adolescent:

- ▶ Sempre, sempre s'ha de parlar amb l'infant o l'adolescent. No suplantar l'opinió de l'infant per la dels pares o d'altres adults del seu entorn.
- ▶ Intentar que l'entrevista la faci el professional amb major vincle i confiança amb l'infant per a que aquest es senti segur.
- ▶ Escoltar-ho empàticament (comprendre des d'on ens parla) i activament (fer-li saber que estem acollint tot el que ens diu i que li donem importància).
- ▶ Donar validesa a la seva opinió.
- ▶ Respectar els seus ritmes i adaptar-nos a aquests.
- ▶ No pressionar-ho. Si no vol parlar, respectar la seva opinió. Sobretot, en casos d'abusos, és molt important no forçar per no contaminar el relat de l'infant.
- ▶ Intentar comprendre què hi ha darrera del seu silenci, que el motiva a no parlar (no sap posar paraules a les seves emocions o a la seva vivència, manca de seguretat en ell mateix, manca de confiança o vincle amb el/la professional, por a les conseqüències davant d'allò que pugui expressar, pactes de silenci dins la família...).
- ▶ Explicar de forma clara i senzilla el perquè i per a què el/la professional vol parlar d'aquest tema.
- ▶ Utilitzar un llenguatge adaptat a l'edat i la capacitat de l'infant o l'adolescent.
- ▶ Oferir-li que comparteixi amb nosaltres totes les preguntes que tingui. Tranquil·litzar-lo i donar resposta als seus dubtes.
- ▶ Trametre seguretat i protecció.
- ▶ Davant d'una revelació per part d'un infant o adolescent, és recomanable que el o la professional que és dipositari d'aquesta registri immediatament després per escrit immediatament la conversa, ja que la seva memòria pot ser afectada per la situació emocional viscuda.
- ▶ Evitar que l'infant o l'adolescent repeteixi el seu relat a diferents professionals, per tal d'evitar la victimització secundària.
- ▶ En cas d'abús sexual, una vegada detectat, és molt important fer la derivació oportuna i que el o la professional que faci la intervenció sigui d'un servei especialitzat en la matèria (Barnahus), garantint la coordinació de tots els serveis implicats.

4.8. Quins són els principals recursos amb els que hem de comptar dins del nostre servei, i en relació als recursos que pot aportar la xarxa de serveis i l'entorn comunitari?

EN CADA NIVELL S'ESTIMA BÀSIC...

4.8.1. En relació al propi servei:

- ▶ L'encàrrec normatiu i institucional que legitima, dóna cobertura i avala l'actuació professional davant d'aquest tipus de casuística.
- ▶ L'equip com un espai de contrast, intercanvi, anàlisi i deliberació, en el qual diferents disciplines aporten elements de valor i un diàleg enriquidor.
- ▶ L'aprenentatge, el coneixement i l'expertesa que vagi generant al llarg del temps el servei pel que fa a l'abordatge d'aquest tipus de situacions. Cal un sistema de gestió del coneixement que es vagi permanentment actualitzant.

4.8.2. En relació a la xarxa de serveis:

- ▶ Informació complementària a incorporar durant l'exploració de la situació.
- ▶ Elements enriquidors de l'anàlisi de la situació i per a la presa de decisions.
- ▶ Suport, assessorament i acompanyament dels serveis especialitzats en la matèria.

4.8.3. En relació a l'entorn comunitari:

- ▶ Actors comunitaris que, des de diferents espais i àmbits de la vida quotidiana, facin un paper de detecció de possibles situacions de desprotecció o maltractament.
- ▶ Figures clau que puguin desenvolupar un paper mediador i/o d'acostament entre la família i els professionals, o d'acompanyament de la família.
- ▶ Figures i espais de l'àmbit comunitari amb els quals està vinculat l'infant que tinguin una funció especial d'observació, acompanyament, contenció i protectora.

4.9. Quines condicions hauria de garantir cada servei per a que sigui possible fer una bona detecció, valoració i intervenció davant d'una situació de maltractament?

LA INTERVENCIÓ PROFESSIONAL REQUEREIX LA CREACIÓ D'UN CONTEXT TÈCNIC-ORGANITZATIU FAVORABLE, EN EL QUAL ES CONSIDEREN CLAU AQUESTS QUATRE EIXOS:

4.9.1. Aposta i compromís institucional

- ▶ Grau suficient de sensibilitat i consciència de que la protecció a la infància no és viable si des de les mateixes organitzacions no es desperta, es promou, es manté i es protegeix la necessària implicació emocional, ètica i política dels i les professionals (Barudy).
- ▶ Coneixement actualitzat del marc normatiu, protocols i procediments vigents.
- ▶ Disposar d'un protocol-circuit intern, que ordeni i orienti dins el servei com s'ha de procedir en cada cas (implementar-ho i avaluar-lo de forma contínua per anar incorporant els canvis i millores que sigui necessari).

4.9.2. Formació i cura dels professionals

- ▶ Accions i recursos orientats a la cura i a l'autocura dels i les professionals.
- ▶ Formació permanent dels i les professionals per garantir que tots tenen les competències i habilitats necessàries per abordar aquesta casuística del maltractament infantil.
- ▶ Incloure la formació bàsica en aquest camp dins els protocols d'acollida de nous i noves professionals que s'incorporen al servei.

4.9.3. Sistemes d'informació i comunicació

- ▶ Coneixement actualitzat de la xarxa de serveis i dels diferents actors que intervenen en aquest àmbit.
- ▶ Sistema documental permanent actualitzat que permeti l'accés àgil a la documentació i recursos bàsics de suport en aquest àmbit.
- ▶ Espais i canals estables que facilitin la interconsulta, l'assessorament i la comunicació amb els serveis especialistes i amb la resta de serveis.
- ▶ Registre de casos de desprotecció i maltractament d'infants i adolescents detectats i atesos des del servei que permeti visualitzar i analitzar el tipus d'evolució existent.

4.9.4. Gestió del coneixement i millora continua

- ▶ Identificar un/a professional-expert/a que doni suport a la resta de l'equip.
- ▶ Espais de treball intern periòdic dins l'equip per valorar i analitzar casos conjuntament.
- ▶ Habilitar espais de supervisió de casos (en les seves diverses modalitats).
- ▶ Sistema d'avaluació permanent de l'actuació general en aquest àmbit que permeti generar aprenentatge de la pròpia experiència i incidir en la millora permanent.
- ▶ Reconèixer, difondre i compartir dins el propi servei bones pràctiques d'abordatge.
- ▶ A partir de reflexionar sobre la casuística atesa vinculada a la problemàtica del maltractament infantil, capacitat d'idear i activar (de forma individual i/o de forma cooperativa amb altres serveis) estratègies de tipus preventiu, per tal de reduir la seva incidència.

4.10. Què cal tenir en compte per avaluar la idoneïtat i l'eficàcia, així com el rigor ètic, de l'abordatge d'una situació de maltractament?

SEMPRE HEM DE VETLLAR PER TAL QUE L'ABORDATGE D'UNA SITUACIÓ DE MALTRACTAMENT CONTEMPLI AQUESTS REQUERIMENTS TÈCNICS I ÈTICS:

4.10.1. Aspectes a tenir en compte des del punt de vista d'avaluar l'eficàcia:

- ▶ Adequada interpretació del marc legal.
- ▶ Adequada aplicació del circuit i procediments.
- ▶ Agilitat de la intervenció (actuar a temps).
- ▶ Coresponsabilitat entre serveis en l'anàlisi de la situació (informació i decisions compartides).
- ▶ Coresponsabilitat entre serveis en la intervenció (presa de decisions i accions compartides).
- ▶ Millora i pertinència de les derivacions.
- ▶ Adequada gestió comunicativa (traspàs d'informació entre serveis, comunicacions...).
- ▶ Adequada coordinació de l'acció interserveis.
- ▶ Garantia de la seguretat de l'infant.
- ▶ Evitació de la victimització secundària.
- ▶ Percepció i vivència que té la família de com s'ha desenvolupat la intervenció.
- ▶ Avaluació que fa la família de la intervenció professional i autoavaluació de quina ha estat el seu posicionament i resposta.
- ▶ Avaluació que fa l'infant sobre la situació viscuda i del suport rebut.

4.10.2. Aspectes a tenir en compte des del punt de vista d'avaluar el rigor ètic:

- ▶ Garantir els drets de l'infant i l'adolescent.
- ▶ Fer prevaldre en tot moment l'interès superior de l'infant.
- ▶ Responsabilitat professional.
- ▶ Transparència comunicativa.
- ▶ Respects a la família i consideració d'aquesta com a protagonista del seu procés de canvi i millora.
- ▶ Importància i valor donats a les potencialitats de la família.
- ▶ Consideració de l'infant com a subjecte actiu i interlocutor vàlid.
- ▶ Defensa en tot moment de la dignitat de l'infant.
- ▶ Respectar la diferència, no discriminar.

7 Idees essenciais

5. CONCLUSIONS

- A. L'element clau que ens ha de mobilitzar a respondre de forma ràpida, àgil i eficaç davant de qualsevol situació de desprotecció o maltractament que pot patir un infant o adolescent és la **RESPONSABILITAT QUE TENIM SEMPRE D'INFORMAR I DENUNCIAR per protegir-lo**. Garantir en tot moment la protecció de l'infant o l'adolescent ha de ser el principi rector que orienti la nostra actuació davant d'aquesta casuística.
- B. Sempre **hem d'actuar posant l'infant i l'adolescent al centre, pensant el QUÈ ÉS MILLOR PER A ELL O ELLA**. Això evitarà activar processos de victimització secundària que sempre tenen com a resultat amplificar innecessàriament el seu patiment. En aquest sentit, és especialment important evitar al màxim que l'infant o l'adolescent hagi de repetir el seu relat quan, un cop s'activa el protocol, aquest és atès per diferents serveis.
- C. L'atenció a infants o adolescents en situació de desprotecció o maltractament no passa per aplicar de forma rígida i mecànica uns procediments establerts, ja que així podem causar un patiment afegit. Tot al contrari, **l'atenció passa per desenvolupar de forma molt acurada PROCESSOS D'ACOMPANYAMENT sustentats en una relació càlida i sensible**. Cal molt de tacte en el contacte. En aquest context relacional d'acompanyament, la construcció del vincle i d'un context de confiança en el qual l'infant o l'adolescent es pugui sentir veritablement acollit i segur ha de ser una prioritat.
- D. En aquests processos d'acompanyament, **L'INFANT O L'ADOLESCENT HA DE SER SEMPRE SUBJECTE D'ATENCIÓ I NO OBJECTE D'ATENCIÓ**. Cal que sigui considerat, en tot moment, protagonista de la seva pròpia vida i un interlocutor vàlid, amb dret a ser informat, de forma adaptada a la seva edat i situació, i a poder decidir en qui vol confiar, com i quan expressar-se... Hem de respectar sempre el dret que té l'infant o l'adolescent de que allò que ens ha rebel·lat o coneix el o la professional sobre la seva situació sigui tractat amb la màxima cura i sensibilitat.

 PROTECCIÓ

 INTERÈS SUPERIOR DE L'INFANT

 VINCLE

 PROTAGONISME DE L'INFANT

E. En l'atenció a situacions de desprotecció o maltractament que pateixen infants o adolescents cada cas és únic i no existeixen receptes o patrons generals a aplicar. **L'APRENENTATGE DERIVAT DE LA PRÀCTICA REFLEXIVA és el que ens ajudarà a respondre adequadament davant la singularitat de cada cas, i a millorar la nostra pràctica de forma contínua.** I aquest exercici (auto)crític i avaluatiu sempre serà més ric si també incorpora la visió i les valoracions dels propis infants, adolescents i de les seves famílies.

**PRÀCTICA
REFLEXIVA**

F. Els i les professionals que acompanyem als infants i adolescents en situació de desprotecció o maltractament **TAMBÉ HEM DE SER ACOMPANYATS I HEM DE PODER ACCEDIR ALS SUPORTS I RECURSOS QUE SIGUIN NECESSARIS** per garantir una bona pràctica. El propi equip i la col·laboració interserveis és clau en els processos de valoració i presa de decisions davant la situació de desprotecció o maltractament que pot patir un infant o adolescent.

**SUPORT ALS I LES
PROFESSIONALS**

G. L'abordatge en xarxa aporta un plus en la intervenció professional i de cada servei davant situacions de desprotecció i maltractament d'infants i adolescents. **COMPARTIR ITINERARIS I CRITERIS DE RESPOSTA EN EL MARC DE LA XARXA fa sempre més àgil, eficaç i transparent la intervenció, i ajuda a gestionar millor la complexitat i l'alta sensibilitat d'aquest tipus de casuística.** Quan la xarxa disposa d'un marc d'acció clar i acordat, és més fàcil que el conjunt d'actors s'alineïn i interactuïn per aportar cadascun, en cada moment, allò que pot contribuir a protegir i a millorar la situació de l'infant o l'adolescent. Treballar en xarxa suposa una inversió, és clar, però aquesta té un retorn evident i aporta molts beneficis. Treballant en xarxa sumem i, sobretot, multipliquem esforços, recursos, aprenentatges...

**TREBALL
EN XARXA**

-
- 6.1. Fitxa de notificació de situació de risc/desempament** (centres educatius, cossos policials, serveis de salut, i centres lleure i esports)
 - 6.2. Full de demanda d'intervenció a Serveis Socials**
 - 6.3. Fitxa de derivació a Unitat integrada Barnahus** (situacions d'abús sexual)

6. ANNEXOS

(Formularis de derivació)

FITXA DE NOTIFICACIÓ DE SITUACIÓ DE RISC O DESEMPARAMENT INFANTIL DES DELS CENTRES EDUCATIUS

Identificació del cas

Data de comunicació Feu clic aquí per escriure una data. **Comunicació dirigida a:** Trieu un element.

Gravetat de la situació de maltractament Lleu¹ Moderat¹ Greu²

Tipologia de maltractament: Físic Abús sexual Emocional/psicològic

Negligència/abandonament Altres: Feu clic aquí per escriure text.

Informació

Descripció de la situació detectada, antecedents i accions dutes des del coneixement dels fets:

Feu clic aquí per escriure text.

Persona menor d'edat presumptament víctima

Cognoms Feu clic aquí per escriure text. **Nom** Feu clic aquí per escriure text. **Home** **Dona** **Data de naixement** Feu clic aquí per escriure una data.

Domicili (carrer, plaça, número i porta) Feu clic aquí per escriure text. **C.P.** Feu clic aquí per escriure text. **Municipi** Feu clic aquí per escriure text.

Telèfon 1 Feu clic aquí per escriure text. **Telèfon 2** Feu clic aquí per escriure text. **e-mail** Feu clic aquí per escriure text.

S'informa que té alguna discapacitat: **Si** **No**

Dades del Centre

Centre Educatiu Feu clic aquí per escriure text. **Nivell Educatiu** Feu clic aquí per escriure text.

Adreça (carrer, plaça i número) Feu clic aquí per escriure text. **C.P.** Feu clic aquí per escriure text. **Municipi** Feu clic aquí per escriure text.

Telèfon Feu clic aquí per escriure text. **Fax** Feu clic aquí per escriure text. **e-mail** Feu clic aquí per escriure text.

Observacions i comentaris addicionals

Feu clic aquí per escriure text.

Relació de documentació annexada:

Feu clic aquí per escriure text.

Responsable de la notificació	Lloc	Data
<small>Feu clic aquí per escriure text.</small>	<small>Feu clic aquí per escriure text.</small>	<small>Feu clic aquí per escriure una data.</small>

¹ La situació no és urgent ja que existeixen indicadors físics, psicològics i/o socials de maltractament que es poden abordar en l'entorn socio-familiar de l'infant o de l'adolescent. Es pot comptar amb el suport i ajut dels Serveis Socials de la Zona on viu el menor d'edat a qui es fa la notificació

² La situació és urgent perquè existeixen indicadors físics, psicològics i/o socials de maltractament que posa en perill la integritat i el benestar de l'infant o l'adolescent. Cal dirigir la notificació a la DGAIA.

[Descargar document](#)

FITXA DE NOTIFICACIÓ DE SITUACIÓ DE RISC O DESEMPARAMENT INFANTIL DES DE COSSOS POLICIALS

Identificació del cas

Data de comunicació Feu clic aquí per escriure una data. **Comunicació dirigida a:** Trieu un element.

Gravetat de la situació de maltractament Lleu¹ Moderat¹ Greu²

Tipologia de maltractament: Físic Abús sexual Emocional/psicològic

Negligència/abandonament Violència masclista Altres: Feu clic aquí per escriure text.

Informació

Descripció de la situació detectada, antecedents i accions dutes des del coneixement dels fets:

Feu clic aquí per escriure text.

Persona menor d'edat presumptament víctima

Cognoms Feu clic aquí per escriure text. **Nom** Feu clic aquí per escriure text. **Home** **Dona** **Data de naixement** Feu clic aquí per escriure una data.

Domicili (carrer, plaça, número i porta) Feu clic aquí per escriure text. **C.P.** Feu clic aquí per escriure text. **Municipi** Feu clic aquí per escriure text.

Telèfon 1 Feu clic aquí per escriure text. **Telèfon 2** Feu clic aquí per escriure text. **e-mail** Feu clic aquí per escriure text.

S'informa que té alguna discapacitat: **Si** **No**

Dades dels progenitors/tutors o guardadors

Cognoms Feu clic aquí per escriure text. **Nom** Feu clic aquí per escriure text.

Adreça (carrer, plaça i número) Feu clic aquí per escriure text. **C.P.** Feu clic aquí per escriure text. **Municipi** Feu clic aquí per escriure text.

Telèfon 1 Feu clic aquí per escriure text. **Telèfon 2** Feu clic aquí per escriure text. **e-mail** Feu clic aquí per escriure text.

Observacions i comentaris addicionals

Feu clic aquí per escriure text.

Relació de documentació annexada:

Feu clic aquí per escriure text.

Responsable de la notificació	Lloc	Data
<small>Feu clic aquí per escriure text.</small>	<small>Feu clic aquí per escriure text.</small>	<small>Feu clic aquí per escriure una data.</small>

¹ La situació no és urgent ja que existeixen indicadors físics, psicològics i/o socials de maltractament que es poden abordar en l'entorn socio-familiar de l'infant o de l'adolescent. Es pot comptar amb el suport i ajut dels Serveis Socials de la Zona on viu el menor d'edat a qui es fa la notificació

² La situació és urgent perquè existeixen indicadors físics, psicològics i/o socials de maltractament que posa en perill la integritat i el benestar de l'infant o l'adolescent. Cal dirigir la notificació a la DGAIA.

[Descargar document](#)

FITXA DE NOTIFICACIÓ DE SITUACIÓ DE RISC O DESEMPARAMENT INFANTIL DES DELS SERVEIS DE SALUT

Identificació del cas

Data de comunicació	Feu clic aquí per escriure una data.	Comunicació dirigida a:	Trieu un element.
Gravetat de la situació de maltractament	Lleu ¹ ☐	Moderat ¹ ☐	Greu ² ☐
Tipologia de maltractament:	Físic ☐	Abús sexual ☐	Emocional/psicològic ☐
Negligència/abandonament ☐	Prenatal ☐	Altres: Feu clic aquí per escriure text.	

Informació

Descripció de la situació detectada, antecedents i accions dutes des del coneixement dels fets:

Feu clic aquí per escriure text.

Persona menor d'edat presumptament víctima

Cognoms	Nom	Home ☐	Dona ☐	Data de naixement
Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure text.			Feu clic aquí per escriure una data.
Domicili (carrer, plaça, número i porta)	C.P.	Municipi		
Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure text.		
Telèfon 1	Telèfon 2	e-mail		
Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure text.		
S'informa que té alguna discapacitat:	Si ☐	No ☐		

Persona que acompanya a la víctima

Cognoms	Nom	Parentiu / relació
Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure text.
Telèfon 1	Telèfon 2	e-mail
Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure text.

Resposta familiar a la comunicació de la valoració professional

Consciència del maltractament detectat:	Molta ☐	Poca ☐	Gens ☐
Col·laboració durant la intervenció professional:	Molta ☐	Poca ☐	Gens ☐
Capacitat de protecció dels pares:	Molta ☐	Poca ☐	Gens ☐
Risc de nous episodis de maltractament:	Alt ☐	Baix ☐	

Dades del Centre

Centre Sanitari	C.P.	Municipi
Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure text.
Adreça (carrer, plaça i número)	C.P.	Municipi
Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure text.
Telèfon	Fax	e-mail
Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure text.

Observacions i comentaris addicionals

Feu clic aquí per escriure text.

Relació de documentació annexada:

Feu clic aquí per escriure text.

Responsable de la notificació	Lloc	Data
Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure text.	Feu clic aquí per escriure una data.

¹ La situació no és urgent ja que existeixen indicadors físics, psicològics i/o socials de maltractament que es poden abordar en l'entorn socio-familiar de l'infant o de l'adolescent. Es pot comptar amb el suport i ajut dels Serveis Socials de la Zona on viu el menor d'edat a qui es fa la notificació

² La situació és urgent perquè existeixen indicadors físics, psicològics i/o socials de maltractament que posa en perill la integritat i el benestar de l'infant o l'adolescent. Cal dirigir la notificació a la DGAA.

FITXA DE NOTIFICACIÓ DE SITUACIÓ DE RISC O DESEMPARAMENT INFANTIL DES DELS CENTRES I ENTITATS DE LLEURE I/O ESPORT

Identificació del cas

Data de comunicació Feu clic aquí per escriure una data. **Comunicació dirigida a:** Trieu un element.
Gravetat de la situació de maltractament Lleu¹ Moderat¹ Greu²
Tipologia de maltractament: Físic Abús sexual Emocional/psicològic
 Negligència/abandonament Altres: Feu clic aquí per escriure text.

Informació

Descripció de la situació detectada, antecedents i accions dutes des del coneixement dels fets:

Feu clic aquí per escriure text.

Persona menor d'edat presumptament víctima

Cognoms **Nom** **Home** **Dona** **Data de naixement**
 Feu clic aquí per escriure text. Feu clic aquí per escriure text. Feu clic aquí per escriure una data.
Domicili (carrer, plaça, número i porta) **C.P.** **Municipi**
 Feu clic aquí per escriure text. Feu clic aquí per escriure text. Feu clic aquí per escriure text.
Telèfon 1 **Telèfon 2** **e-mail**
 Feu clic aquí per escriure text. Feu clic aquí per escriure text. Feu clic aquí per escriure text.
S'informa que té alguna discapacitat: Si No

Dades del Centre / Entitat

Centre / Entitat **Àmbit lleure**
 Feu clic aquí per escriure text. **Àmbit Esportiu**
Adreça (carrer, plaça i número) **C.P.** **Municipi**
 Feu clic aquí per escriure text. Feu clic aquí per escriure text. Feu clic aquí per escriure text.
Telèfon **Fax** **e-mail**
 Feu clic aquí per escriure text. Feu clic aquí per escriure text. Feu clic aquí per escriure text.

Observacions i comentaris addicionals

Feu clic aquí per escriure text.

Relació de documentació annexada:

Feu clic aquí per escriure text.

Responsable de la notificació **Lloc** **Data**
 Feu clic aquí per escriure text. Feu clic aquí per escriure text. Feu clic aquí per escriure una data.

RECORDEU!

En casos de detecció de situacions de RISC, és important acompanyar aquesta fitxa de notificació amb l'informe/arxiu resultant després de fer servir el Simulador del Mòdul de Suport a la Gestió del Risc (SMGRS). Igualment, si es considera, s'adjuntarà complementàriament el Full de demanda d'intervenció a Serveis Socials (p. 57).

¹ La situació no és urgent ja que existeixen indicadors físics, psicològics i/o socials de maltractament que es poden abordar en l'entorn socio-familiar de l'infant o de l'adolescent. Es pot comptar amb el suport i ajut dels Serveis Socials de la Zona on viu el menor d'edat a qui es fa la notificació

² La situació és urgent perquè existeixen indicadors físics, psicològics i/o socials de maltractament que posa en perill la integritat i el benestar de l'infant o l'adolescent. Cal dirigir la notificació a la DGAA.

[Descarregar document](#)

FULL DEMANDA D'INTERVENCIÓ

Data

Servei Derivant

Professional Derivant/Càrrec

Contacte

8 @

DADES DE L'INFANT O ADOLESCENT

Nom i Cognoms

Data Naixement DNI

Adreça

Telèfon Centre Educatiu

UNITAT FAMILIAR O DE CONVIVÈNCIA

Nom i Cognoms	Parentiu	DNI	Telèfon
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

MOTIU DE LA DEMANDA

INDICADORS DE RISC

(Dades observables que ens indiquen que la situació pot ser perjudicial per a l'infant o adolescent)

FACTORS DE PROTECCIÓ

(Elements que potencien el desenvolupament de l'infant o adolescent, i disminueixen la situació de risc)

INTERVENCIÓ REALITZADA

Data

Data

Data	<input type="text"/>
Data	<input type="text"/>

OBSERVACIONS
<input type="text"/>

- S'ha informat a la família de la derivació a Serveis Socials? Si No

- En cas que es tracti d'una situació greu, s'ha informat a altres serveis?

Si

Quins?

No

Data i Signatura

[Descarregar document](#)

FITXA DE DERIVACIÓ A LES UNITATS INTEGRADES D'ATENCIÓ A INFANTS I ADOLESCENTS VÍCTIMS D'ABUSOS SEXUALS (BARNAHUS)
IMPORTANT: no explorar per omplir els punts 5 i 6
1. Antecedents (Descripció de la situació detectada, lloc dels fets, accions dutes a terme des del coneixement dels fets, existència de denúncia o procediment penal i motiu derivació) (OBLIGATORI)

2. Dades del servei derivant (OBLIGATORI)
Recurs que deriva

Adreça (carrer, plaça i número)
C.P.

Telèfon

Professional referent

Municipi

e-mail

3. Nen Nena Adolescent (NNA) víctima (Si hi ha més d'una emplenar un full per víctima) (OBLIGATORI)

Cognoms	Nom	Gènere			DNI, NIE, Passaport	Data de naixement
<input type="text"/>	<input type="text"/>	Home ☐	Dona ☐	No binari ☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Domicili (carrer, plaça, número i porta)				C.P.	Municipi	Comarca
<input type="text"/>				<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Telèfon 1	Telèfon 2			e-mail		
<input type="text"/>	<input type="text"/>			<input type="text"/>		

4. Dades del pare, mare, tutor/a i guardador/a o de la persona que acompanya a la víctima (OBLIGATORI)

Cognoms	Nom	Gènere			DNI, NIE, Passaport	Data de naixement
<input type="text"/>	<input type="text"/>	Home ☐	Dona ☐	No binari ☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Domicili (carrer, plaça, número i porta)				C.P.	Municipi	Comarca
<input type="text"/>				<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Telèfon 1	Telèfon 2			e-mail		
<input type="text"/>	<input type="text"/>			<input type="text"/>		

Relació amb la víctima

Cognoms	Nom	Gènere			DNI, NIE, Passaport	Data de naixement
<input type="text"/>	<input type="text"/>	Home ☐	Dona ☐	No binari ☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Domicili (carrer, plaça, número i porta)				C.P.	Municipi	Comarca
<input type="text"/>				<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Telèfon 1	Telèfon 2			e-mail		
<input type="text"/>	<input type="text"/>			<input type="text"/>		

Relació amb la víctima

5. Dades determinació nivell de gravetat/intervenció (OPCIONAL)
Indicadors sense revelació:
 existeixen indicadors específics que indiquen que el NNA¹ ha patit o està patint ASI²
 existeixen indicadors que no són específics d'ASI, però que han de ser valorats i atesos.

Indicadors amb revelació:
Tipologia d'ASI

-
- Sense contacte físic
-
-
- Amb contacte físic sense penetració
-
-
- Amb penetració
-
-
- Activitats pornogràfiques
- ³
-
-
- Prostitució

Especificacions

-
- Una sola agressió
-
-
- Diverses agressions
-
-
- Amb suport PTG
- ⁴
-
-
- Sense suport PTG
-
-
- ASI Intrafamiliar
-
-
- ASI Extrafamiliar

Escriure aquí grau de parentiu
 Victima amb discapacitat

 Convivència amb la persona víctima⁵
 La persona víctima encara té accés a la víctima:
 Edat persona víctima

Trieu un element.

Escriure aquí grau i tipologia de discapacitat

Si ☐	No ☐	Escriure observacions
Si ☐	No ☐	Es desconeix ☐
Menor de 14 anys ☐	De 14 a 18 anys ☐	Major d'edat ☐

Indicar Síntomes de l'afectació de la víctima
Breu descripció dels símptomes
6. Observacions/comentaris addicionals/documentació annexada (OPCIONAL)

Responsable de la notificació

Lloc

Data

03/01/2023

¹ NNA: Nen, nena i adolescent

² ASI: Abús Sexual Infantil

³ El terme pornografia infantil es defineix pel Protocol Facultatiu de la Convenció sobre els drets del nen relatiu a la venda de nens i nenes, la prostitució infantil i la utilització de nens i nenes a la pornografia (2000), com: "[...] toda representación, por cualquier medio, de un niño -o niña- dedicado a actividades sexuales explícitas, reales o simuladas, o toda representación de las partes genitales de un niño con fines primordialmente sexuales" (art. 2, c).

⁴ PTG: Pares, Tutor/a i Guardador/a

⁵ Persona víctima: Aquella persona que pel seu accionar convergeix a una altra persona en víctima.

[Descargar document](#)

Ajuntament de Badalona

Badalona, maig 2024